

ΙΔΡΥΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ
FOUNDATION FOR ECONOMIC & INDUSTRIAL RESEARCH

Τ. Καρατάσου 11, 117 42 Αθήνα, Τηλ.: 210 92 11 200-10, Fax: 210 92 33 977, www.iobe.gr
11 T. Karatassou Str., 117 42 Athens, Greece, Tel.: (+30) 210 92 11 200-10, Fax: (+30) 210 92 33 977

**«Η ανάπτυξη της αυτοφροντίδας και τα οφέλη στη
δημόσια υγεία και την εθνική οικονομία»**

Αθήνα, Ιανουάριος 2018

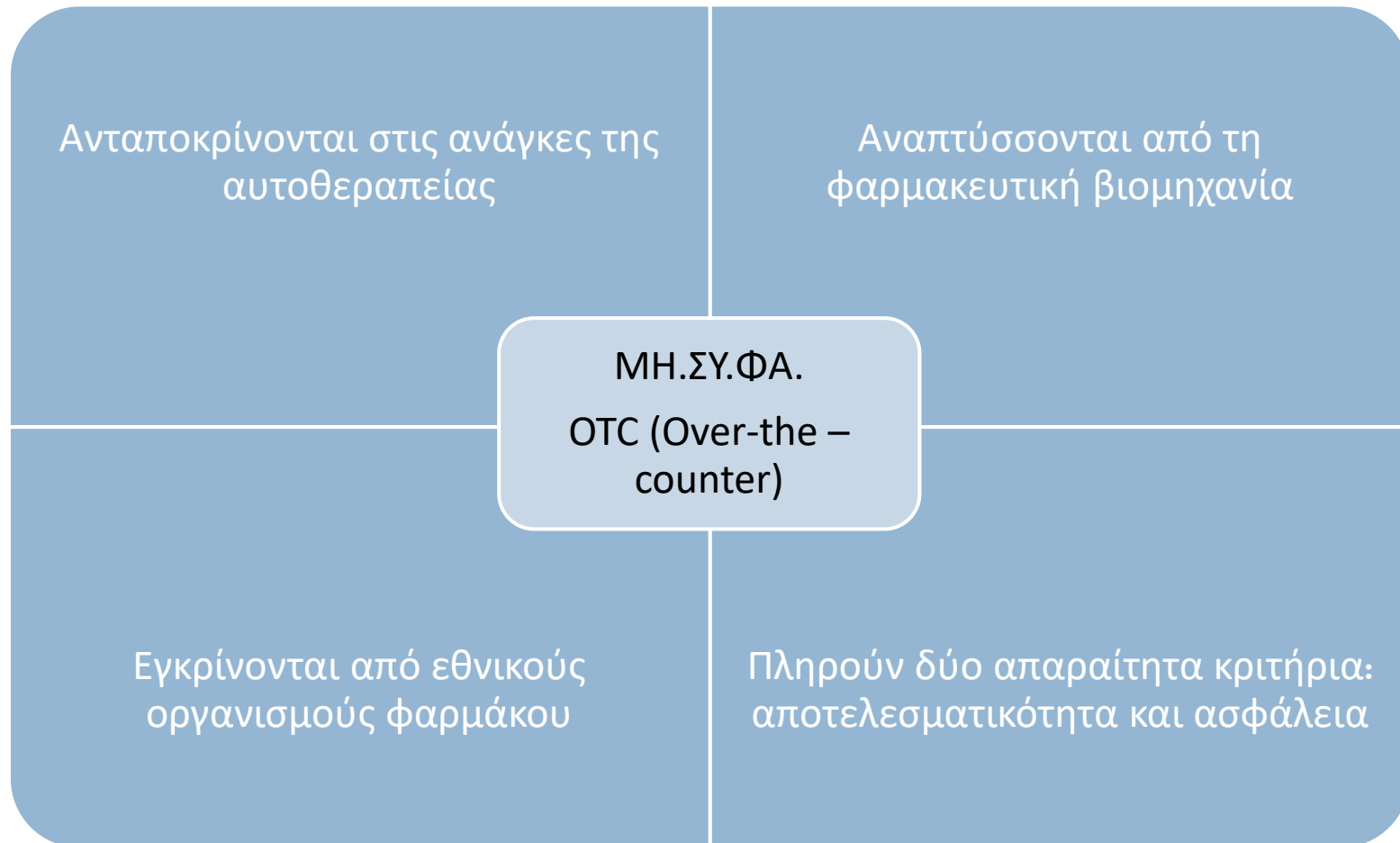
- 1. Εισαγωγή
- 2. Διεθνής εμπειρία στην αυτοφροντίδα-αυτοθεραπεία
- 3. ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ. στην Ελλάδα
  - ▣ Θεσμικό και νομοθετικό πλαίσιο
  - ▣ Αγορά των ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ. στην Ελλάδα
- 4. Οικονομικά οφέλη από την ορθή ανάπτυξη της αυτοφροντίδας στην Ελλάδα
- 5. Έρευνα πεδίου
  - ▣ Αντίληψη Φαρμακοποιών για αυτοφροντίδα-αυτοθεραπεία
  - ▣ Αντίληψη Πολιτών για αυτοφροντίδα-αυτοθεραπεία
- 6. Σύνοψη και προτάσεις πολιτικής

- Οριοθέτηση της αυτοφροντίδας-αυτοθεραπείας σε Ελλάδα και Ευρώπη και ανάδειξη της θέσης και του ρόλου της σε συνάρτηση με την Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας
- Ανάλυση της ευρωπαϊκής αγοράς ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ.
- Καταγραφή της ελληνικής αγοράς των ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ (θεσμικό πλαίσιο, μεγέθη αγοράς, κανάλια διανομής, ΓΕ.ΔΙ.ΦΑ., απελευθέρωση τιμών ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ.)
- Περιγραφή κοινωνικών και οικονομικών οφελών από ορθή ανάπτυξη της αυτοφροντίδας στην Ελλάδα
- Ποσοτική ανάλυση για την αντίληψη και τον βαθμό ενημέρωσης των πολιτών και των φαρμακοποιών σχετικά με την αυτοφροντίδα-αυτοθεραπεία και τα ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ.
- Διατύπωση προτάσεων πολιτικής για ορθή ανάπτυξη της αυτοφροντίδας-αυτοθεραπείας (ενίσχυση του ρόλου των φαρμακοποιών, των ιατρών, των συνδέσμων φαρμακευτικών εταιριών και του κράτους)

Αυτοφροντίδα (self-care): το σύνολο των δραστηριοτήτων που αναλαμβάνουν πολίτες, οικογένειες ή κοινότητες με πρόθεση να βελτιώσουν την υγεία τους και γενικότερα την καλή ζωή τους, να προλάβουν ή να περιορίσουν την πιθανότητα κάποιας ασθένειας και να βοηθήσουν στην ανάρρωση και στην αποκατάσταση τους μετά από κάποια ασθένεια ή χειρουργική επέμβαση.

Αυτοθεραπεία (self-medication): μέρος της αυτοφροντίδας και συνιστά την υπεύθυνη επιλογή και χρήση των ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ. προκειμένου να αντιμετωπισθούν ήπιες ασθένειες ή ήπια συμπτώματα, που έχουν διαγνωσθεί εμπειρικά από τον ίδιο τον ασθενή, χωρίς την παρέμβαση ιατρού αλλά με τη συμβουλή του/της φαρμακοποιού.

ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ. το κυριότερο εργαλείο της αυτοθεραπείας

Απαραίτητος ο συμβουλευτικός ρόλος του φαρμακοποιού για την ενημέρωση του πολίτη για την πάθηση του και της χορήγησης ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ. χωρίς αντίστοιχη ιατρική γνώμηση και συνταγή

Οι βασικές κατηγορίες ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ.

1) Φάρμακα για βήχα / κρυολόγημα (cough & cold) - παθήσεις ανωτέρου αναπνευστικού (σιρόπια καραμέλες, κτλ)

2) Αναλγητικά (analgesics) και προϊόντα για τον πόνο και τον πυρετό

3) Φάρμακα για γαστρεντερικό σύστημα (digestive) και για παθήσεις όπως η διάρροια και η δυσκοιλιότητα

4) Βιταμίνες και συμπληρώματα διατροφής (vitamins-tonics) όπως ασβέστιο και πολυβιταμινούχα

5) Φάρμακα για την φροντίδα του δέρματος (skin) και για δερματικές παθήσεις όπως μυκητιάσεις, ερεθισμοί και τοπικές μολύνσεις σε πληγές ή στο δέρμα

6) Φάρμακα για τη φροντίδα των ματιών (eye care) όπως κολλύρια και σταγόνες για τα μάτια

Μικρότερες κατηγορίες αφορούν σε προϊόντα για το κυκλοφορικό, το ουροποιητικό σύστημα, τη ναυτία, τη φροντίδα της στοματικής κοιλότητας και τη διακοπή του καπνίσματος

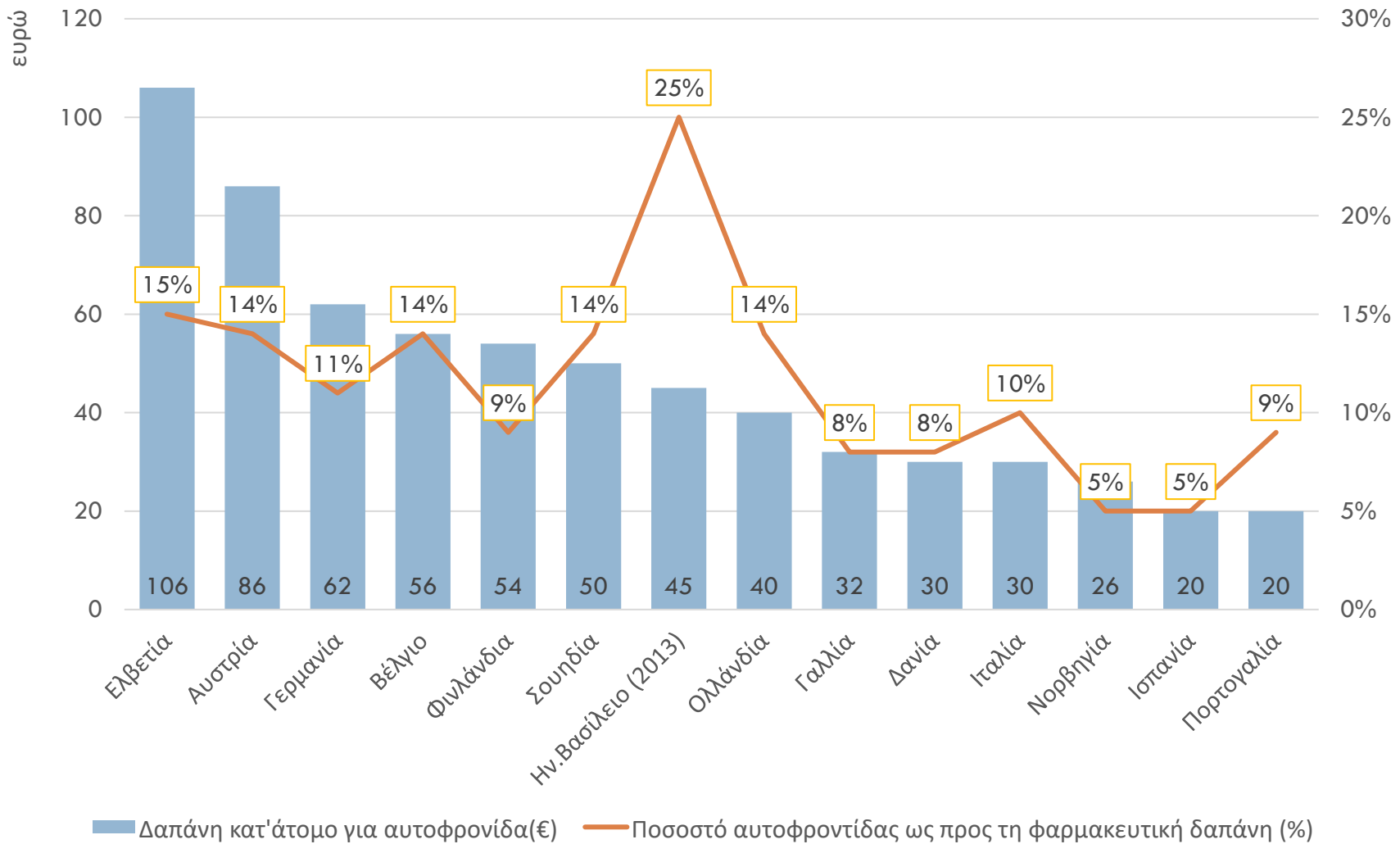
Ενισχύεται η αυτοφροντίδα και η αυτοθεραπεία διεθνώς

- Αυξανόμενη χρήση της αυτοθεραπείας και των ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ: ~ 11% των πωλήσεων φαρμάκων παγκοσμίως, (\$111 δισεκ.).
- **Στόχος πολιτικής:** ενίσχυση ρόλου πολίτη – ασθενή στην πρόσβαση φαρμάκων και θεραπειών, και περιορισμός δαπάνης συστημάτων υγείας.
- **Διανομή ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ. στην Ευρώπη:** εξαρτάται από κοινωνικά, οικονομικά, γεωγραφικά χαρακτηριστικά, αλλά και από την φαρμακευτική πολιτική, το σύστημα τιμολόγησης και αποζημίωσης και το θεσμικό πλαίσιο κάθε χώρας.
- Τα ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ. στην Ευρώπη δεν πωλούνται αποκλειστικά μόνο σε **φαρμακεία**, αλλά και από άλλα κανάλια (**drugstore, σουπερμάρκετ, διαδίκτυο**) με κανόνες και περιορισμούς.
- Σύμφωνα με μελέτη της Πανευρωπαϊκής Οργάνωσης για την αυτοφροντίδα (AESGP), η συνολική ετήσια εξοικονόμηση σε 7 χώρες της ΕΕ από την μετατόπιση κατά 5% κάποιων φαρμάκων από την λίστα των συνταγογραφούμενων φαρμάκων στην αυτοθεραπεία οδηγεί σε εξοικονόμηση που θα υπερέβαινε τα €16 δισεκ.

Οι δημόσιοι πόροι για τη θεραπεία ήπιων συμπτωμάτων μπορούν να κατευθυνθούν για αντιμετώπιση σοβαρότερων ασθενειών που έχουν μεγαλύτερο αντίκτυπο στη δημόσια υγεία

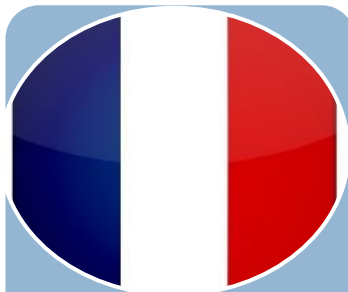
Δαπάνη για αυτοθεραπεία κατ' άτομο (2014)

Πηγή: AESGP, <http://www.neprofarm.nl/marktcijfers/>

Η αυτοφροντίδα και η αυτοθεραπεία στην Ευρώπη

ΓΑΛΛΙΑ

Η αυτοθεραπεία το 15,4% της αγοράς φαρμάκου.

Μελέτη Afipa - Ipsos Survey Institute (2015):

Εξοικονόμηση €1,5 δισεκ. μέσα σε ένα χρόνο από ενδεχόμενη αναθεώρηση για 201 σκευάσματα (66 με χαρακτηριστικά αυτοθεραπείας) (€987 εκατ. από αποζημιούμενα φάρμακα και €552 εκατ. από ιατρικές επισκέψεις).

Η.Β.

Εξοικονόμηση £2,3 δισεκ. από τη χρήση αυτοθεραπείας.

Μελέτη PAGB - Proprietary Association of Great Britain (2016) : 92% των πολιτών γνωρίζει την σημασία να αποφασίζει και να ενεργεί για την υγεία του. 69% πιστεύουν ότι είναι αμεσότερη και γρηγορότερη διαδικασία από το να κλείσουν ραντεβού για επίσκεψη στον ιατρό.

ΓΕΡΜΑΝΙΑ

Καθημερινά 4 εκατ. πολίτες επισκέπτονται ένα φαρμακείο με το 70% των πολιτών να επιλέγει συνήθως το φαρμακείο της περιοχής του.

Τα ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ. το 21,2% της αγοράς φαρμάκων (1.783 από τα συνολικά 8.409 σκευάσματα).

ΟΛΛΑΝΔΙΑ

Εξοικονόμηση €111 εκατ. του συστήματος υγείας από χρήση αυτοθεραπείας και μείωση ιατρικών ραντεβού.

Η διάθεση των ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ. από drugstores (75,3%) από φαρμακεία (12,7%) και από σούπερ-μάρκετ (11,9%).

ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ

Πώληση ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ από τα φαρμακεία .

Μελέτη Fimea-Finnish Medicines Agency (2013) Από τα 2.210 άτομα, οι μισοί δήλωσαν ότι χρησιμοποίησαν ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ την προηγούμενη εβδομάδα και 1 στους 10 χρησιμοποιεί ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ. καθημερινά.

2016

Απελευθέρωση του καναλιού διάθεσης των ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ. (2016)

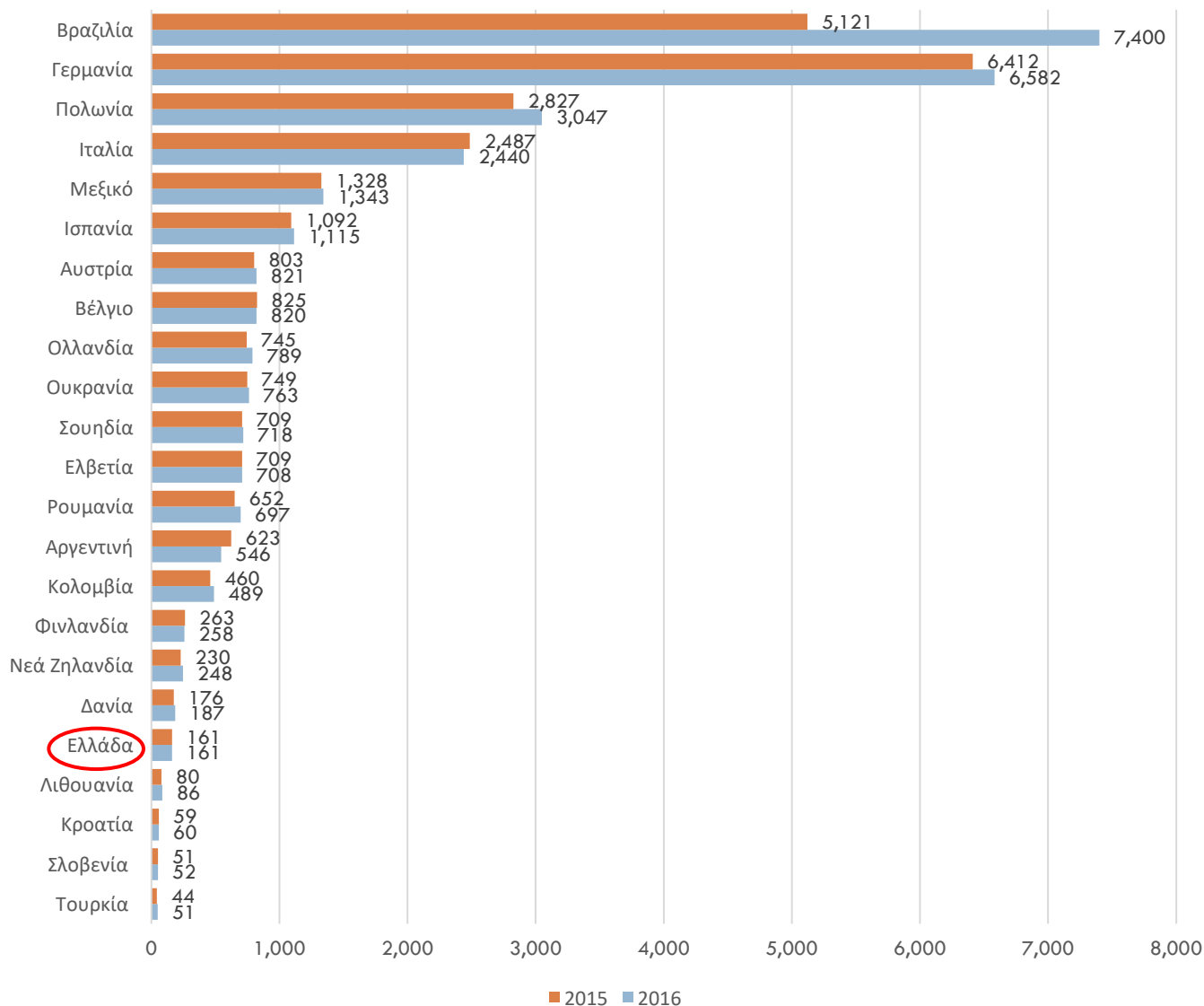
- Θέσπιση υπο-κατηγορίας φαρμάκων γενικής διάθεσης φάρμακα «ΓΕ.ΔΙ.ΦΑ.» στην κατηγορία των ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ.
- 216 σκευάσματα από τα συνολικά 1.582 ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ. θα μπορούν να διατίθενται και εκτός φαρμακείων χωρίς το ποσοστό τους να ξεπερνά το 13%.
- Υ.Α. Αριθ. Γ5(α)51194-ΦΕΚ 2219/Β/18.07.2016 και Ν.4389/2016-ΦΕΚ 94/Α/27.05.2016**

2017

Μερική απελευθέρωση της τιμής των ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ. (2017)

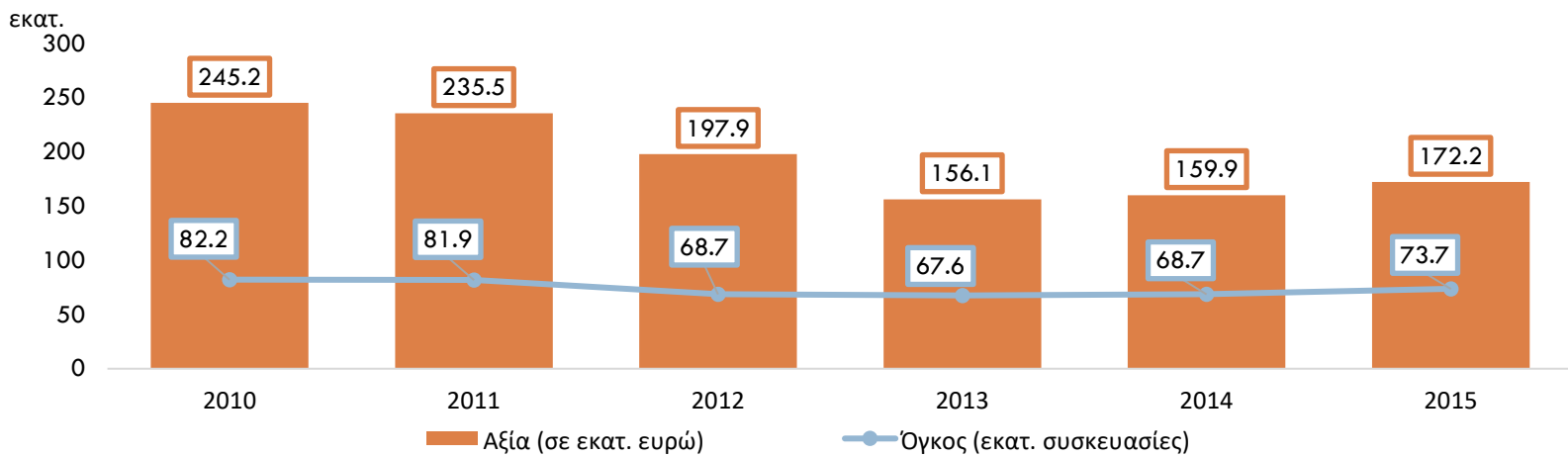
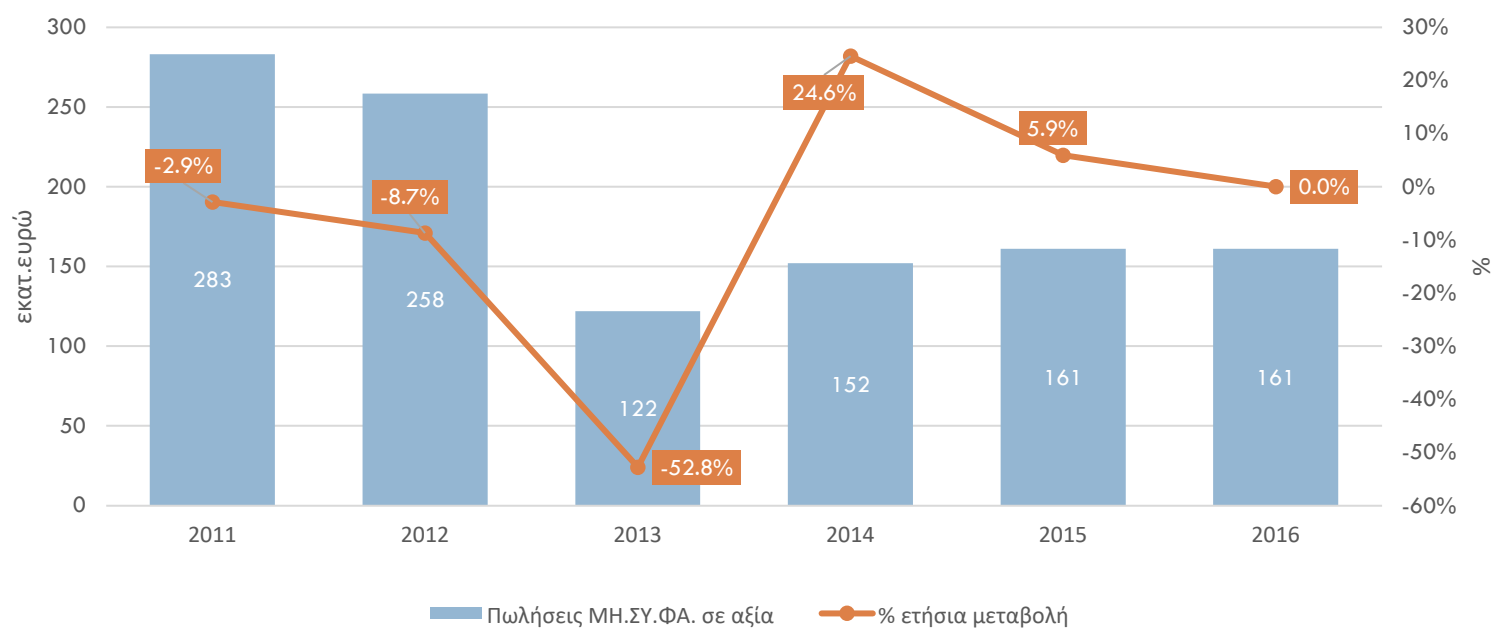
- Καθορισμός τρόπου και διαδικασία υπολογισμού και αναθεώρησης της ενδεικτικής τιμής λιανικής πώλησης των ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ.
- Καθορισμός τρόπου και διαδικασία υπολογισμού και αναθεώρησης της ανώτατης υποχρεωτικής νοσοκομειακής τιμής, καθώς και ο τρόπος διάθεσης των ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ. που προορίζονται για νοσοκομειακή χρήση.
- Η ενδεικτική τιμή δεν είναι υποχρεωτική για τα δικαιούμενα πρόσωπα διάθεσης των φαρμάκων αυτών
- Νόμος 4472/2017-ΦΕΚ 74/Α/19.05.2017 και Υ.Α. Αριθ. Γ5(α)οικ. 38152-ΦΕΚ 1761/Β/22.05.2017**

Συνολικές πωλήσεις ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ. σε διάφορες χώρες (εκατ. €)

Εξαρτώνται από όρους λειτουργίας αγοράς φαρμάκου, νομοθεσία που ισχύει σε κάθε χώρα αλλά και από την κατηγοριοποίηση

Ανοδικά οι πωλήσεις ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ. στην Ελλάδα από το 2013 και μετά

Πωλήσεις προϊόντων αυτοφροντίδας στην Ελλάδα (εκατ.€)

Κατηγορία σκευάσματος	2013	2014	2015	2016	%16/15
Αναλγητικά	59,9	65,0	64,4	64,5	0,2%
Βήχας και Κρυολόγημα	66,7	68,6	65,9	65,4	-0,8%
Πεπτικού συστήματος	22,5	22,2	24,8	28,4	14,7%
Δερματολογικά	33,2	32,0	32,0	31,6	-1,1%
Βιταμίνες	62,3	69,8	68,0	66,9	-1,7%
Υπόλοιπα	78,5	82,8	79,6	82,6	3,8%
ΣΥΝΟΛΟ	323,1	340,4	334,6	339,4	1,4%

Οικονομικά και κοινωνικά οφέλη από την ορθή και υπεύθυνη ανάπτυξη της αυτοφροντίδας

Κράτος –Σύστημα υγείας-Κοινωνική ασφάλιση: ελάφρυνση της δημόσιας φαρμακευτικής δαπάνης, έσοδα από τις πωλήσεις ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ μέσω φόρων, επενδύσεις από πολυεθνικές- ελληνικές φαρμακοβιομηχανίες, νέες θέσεις εργασίας με το άνοιγμα της αγοράς των ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ, αποσυμφόρηση δομών υγείας και εξοικονόμηση ωρών των ιατρών, εξοικονόμηση για τους ΦΚΑ και την κοινωνική ασφάλιση από την αποζημίωση ιατρικών επισκέψεων

Πολίτης-ασθενής: άμεση αντιμετώπιση και γρηγορότερη ανακούφιση ήπιων συμπτωμάτων και ασθενειών, εξοικονόμηση χρόνου σε σύγκριση με την επίσκεψη στον ιατρό, μικρότερο κόστος η αγορά ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ. από την επίσκεψη στον ιατρό, αύξηση των επιλογών των πολιτών σε φάρμακα και θεραπείες, η μετατροπή ενός φαρμάκου σε ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ., το καθιστά περισσότερο ασφαλές στους πολίτες , αύξηση της προσβασιμότητας σε θεραπείες και φάρμακα για πολίτες αγροτικών και απομακρυσμένων περιοχών , βοήθεια σε ασθενείς με χρόνιες ασθένειες να ρυθμίσουν τα συμπτώματα τους

Φαρμακοποιός: φαρμακείο το πρώτο σημείο επαφής των πολιτών με το ευρύτερο σύστημα υγείας, ενίσχυση του ρόλου του φαρμακοποιού ως συμβούλου ΠΦΥ, παροχή συμβουλών στον πολίτη για τη σωστή χρήση φαρμάκων, καθοδήγηση του πολίτη για την αποφυγή κινδύνων, παραπομπή του πολίτη στον ιατρό όταν αυτό κριθεί αναγκαίο, αύξηση κερδοφορίας για τα φαρμακεία

Ιατρός: απελευθέρωση χρόνου βλέποντας λιγότερους ασθενείς , εξοικονόμηση χρόνου για ασθενείς με σοβαρότερες ασθένειες, η μείωση των επισκέψεων συνεπάγεται μείωση χρόνου αναμονής για επισκέψεις σε ιατρούς, βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών

Στοιχεία για την έρευνα πεδίου

- Η πρωτογενής έρευνα πεδίου διεξήχθη από την εταιρία Data Power την περίοδο Ιανουάριου – Μαρτίου 2017
- Τηλεφωνικές συνεντεύξεις με χρήση CATI (Computer Assisted Telephone Interviews)
  - Αντιπροσωπευτικό δείγμα αντιπροσωπευτικό δείγμα 250 φαρμακοποιών από όλη την επικράτεια και στις 13 περιφέρειες της χώρας
  - Αντιπροσωπευτικό δείγμα 1.000 πολιτών και στις 13 περιφέρειες της χώρας (18-64 ετών)
  - Ερωτηματολόγιο με 23 ερωτήσεις για τους φαρμακοποιούς (σχετικά με το ρόλο τους ως σύμβουλοι ΠΦΥ, το ρόλο των ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ., τις υπηρεσίες που προσφέρουν) διάρκειας ~6-8 λεπτών
  - Ερωτηματολόγιο με 33 ερωτήσεις για τους πολίτες (χωρισμένη σε 3 ενότητες: i) Αυτοθεραπεία, ii) Χρήση ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ., iii) Φαρμακοποιός-Φαρμακείο) διάρκειας ~8-10 λεπτών

Στοιχεία της μελέτης: Η αντίληψη των φαρμακοποιών για την αυτοθεραπεία - αυτοφροντίδα

250 φαρμακοποιοί

Αντιπροσωπευτικό δείγμα από όλη την επικράτεια και από τις 13 περιφέρειες της χώρας

Ερωτηματολόγιο με 23 ερωτήσεις

σχετικά με το ρόλο τους ως σύμβουλοι ΠΦΥ, το ρόλο των ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ., τις υπηρεσίες που προσφέρουν διάρκειας ~6-8 λεπτών

Τηλεφωνικές συνεντεύξεις με χρήση CATI (Computer Assisted Telephone Interviews)

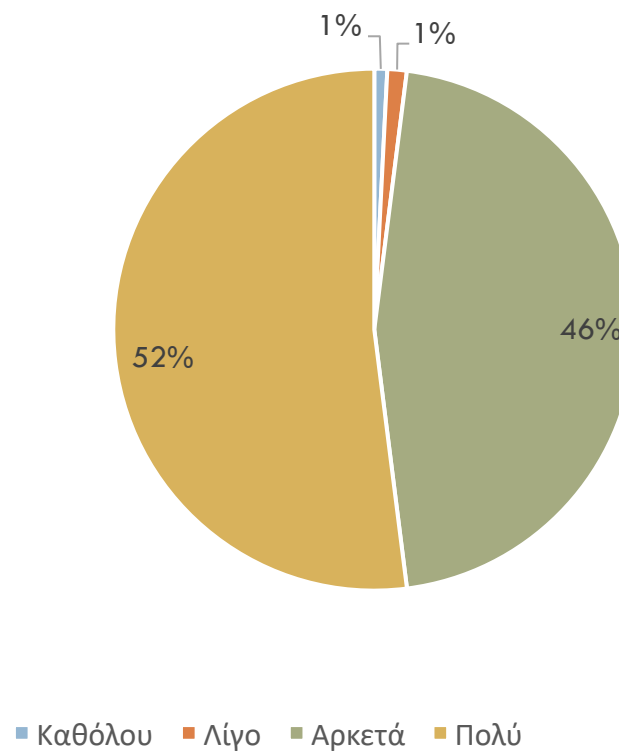
Ιανουάριος – Μάρτιος 2017

Το 42,4% ερωτηθέντων άντρες και το 57,6% γυναίκες
68,8% των φαρμακείων σε κεντρικό σημείο (εμπορικός και κεντρικός δρόμος, πλατεία κ.τ.λ.)

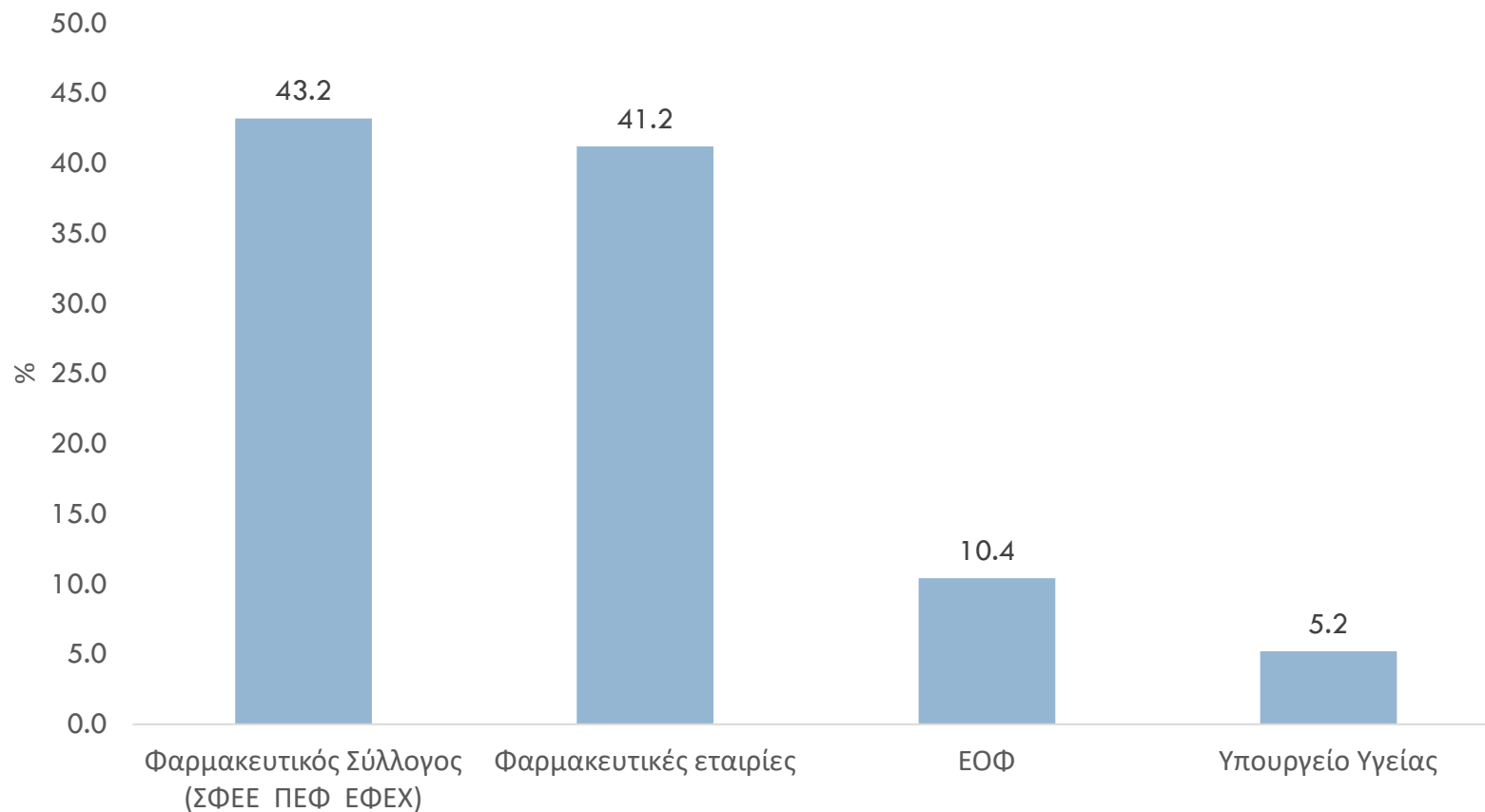
Σχεδόν όλοι οι φαρμακοποιοί (92,8%) δήλωσαν ότι μπορούν να ανταποκριθούν στο ρόλο του συμβούλου ΠΦΥ

Ανταπόκριση στον ρόλο του συμβούλου ΠΦΥ

Η εκπαίδευση για αυτοθεραπεία και ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ. να γίνεται από τους συνδέσμους (ΣΦΕΕ, ΠΕΦ, ΕΦΕΧ) και από τις εταιρίες

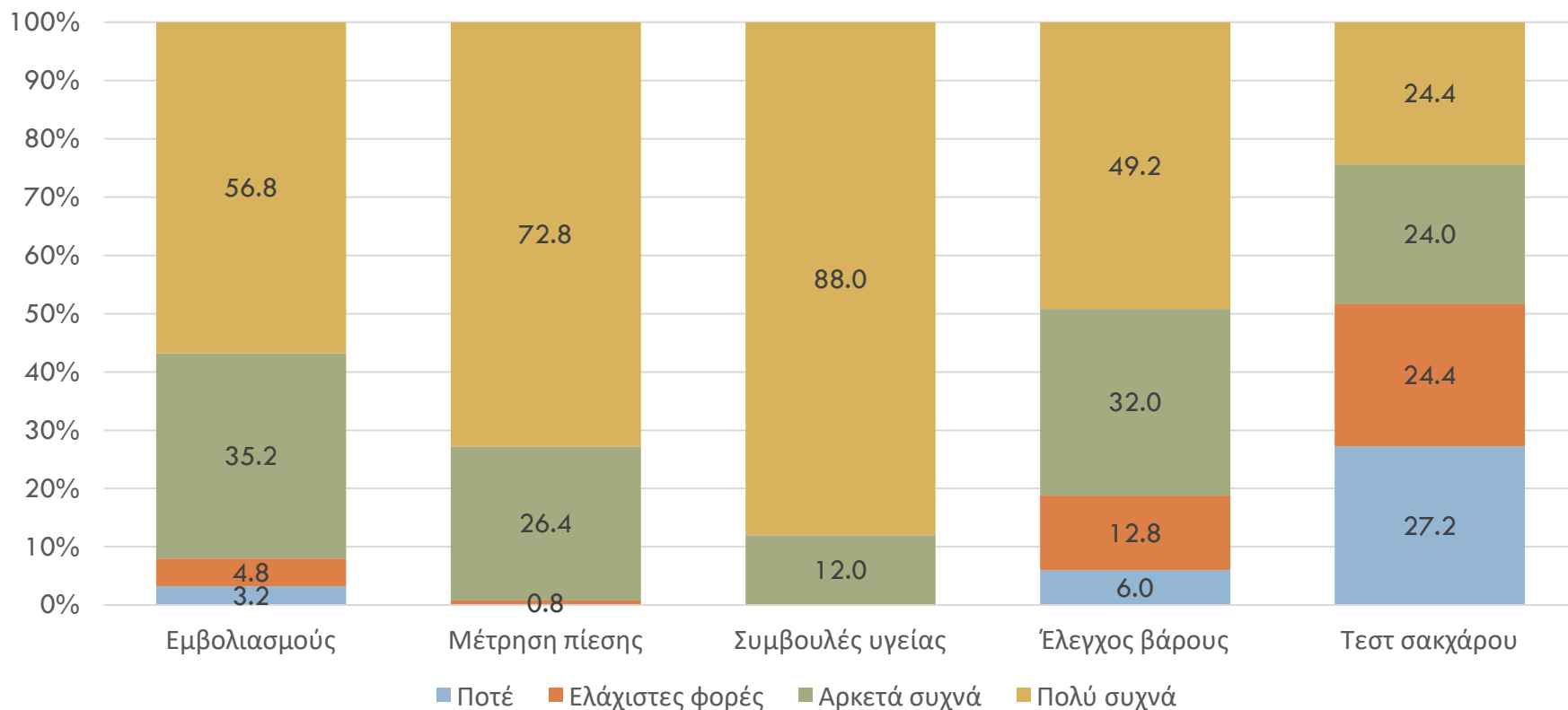
Εκπαίδευση για αυτοθεραπεία και ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ.

1 ώρα από την εργασία τους σε ημερήσια βάση (1 στους 2)
 2 ώρες από την εργασία τους για το 1/3 των φαρμακοποιών

Πιο συχνά οι φαρμακοποιοί δίνουν συμβουλές υγείας (88%), μετρούν την πίεση (72,8%) και κάνουν εμβολιασμούς (56,8%) ενώ πιο σπάνια πραγματοποιούν έλεγχο βάρους και τεστ σακχάρου.

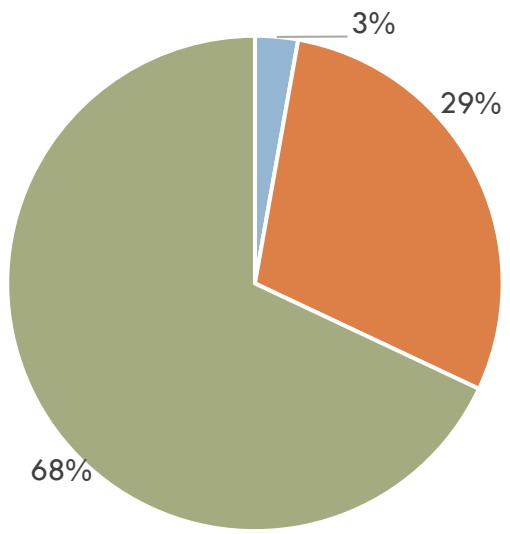
Υπηρεσίες που παρέχονται στο φαρμακείο

Σημαντική η συμβολή των ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ. στο ρόλο του φαρμακοποιού ως σύμβουλου ΠΦΥ

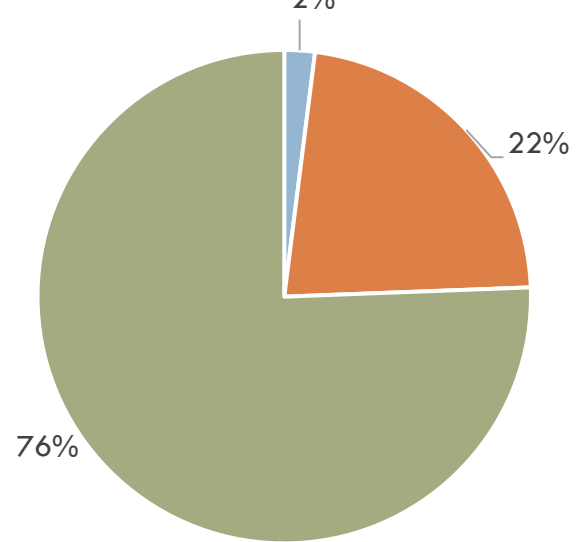
Πιστεύει το 68% των ερωτηθέντων φαρμακοποιών, ενώ 1 στους 2 πιστεύει ότι ενισχύουν σε σημαντικό βαθμό τον ρόλο του φαρμακοποιού οι καλές γνώσεις για τα ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ.

Συμβολή των ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ στο ρόλο του φαρμακοποιού ως συμβούλου ΠΦΥ

■ Λίγο   ■ Αρκετά   ■ Πολύ

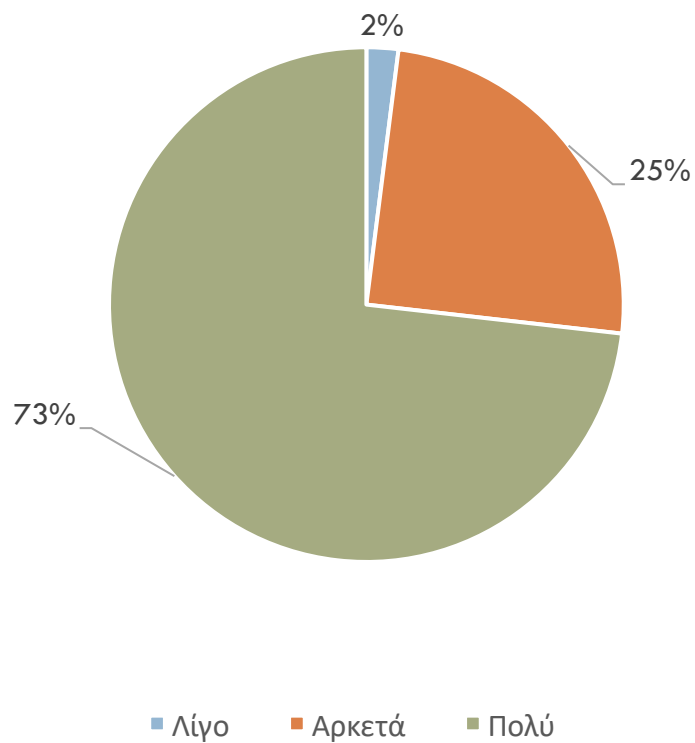
Ενίσχυση ρόλου συμβούλου ΠΦΥ λόγω ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ

■ Λίγο   ■ Αρκετά   ■ Πολύ

Τα ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ. έχουν πολύ σημαντική συμβολή στην επικοινωνία των
 φαρμακοποιών με τους πολίτες (73%)

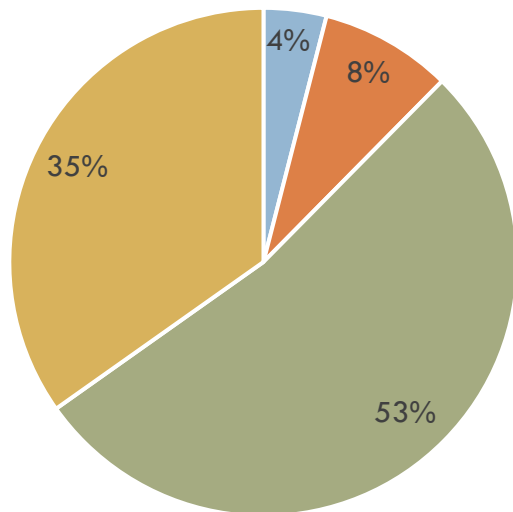
Συμβολή των ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ στην επικοινωνία με τους πολίτες

Η συντριπτική πλειοψηφία των φαρμακοποιών εμπιστεύονται τα ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ (αρκετά και πολύ) σαν ασφαλή φάρμακα σε ποσοστό 88%

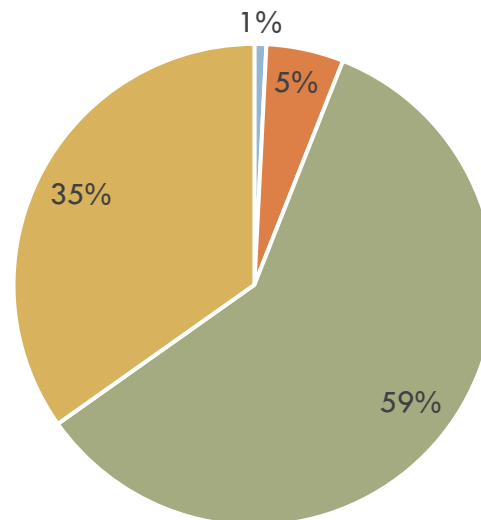
Αντίστοιχα σε ποσοστό 94% οι πολίτες εμπιστεύονται τα ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ. σύμφωνα με τους φαρμακοποιούς

Εμπιστοσύνη φαρμακοποιών στα ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ.

■ Καθόλου ■ Λίγο ■ Αρκετά ■ Πολύ

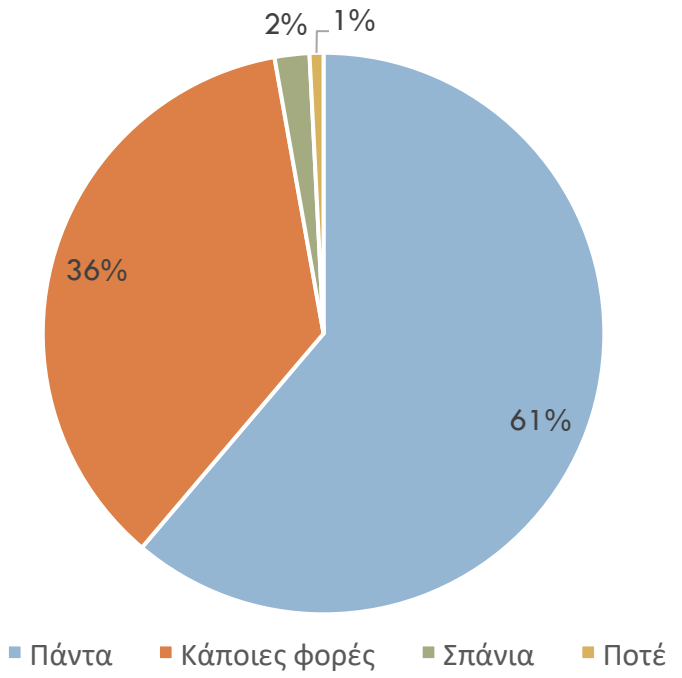
Εμπιστοσύνη πολιτών στα ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ.

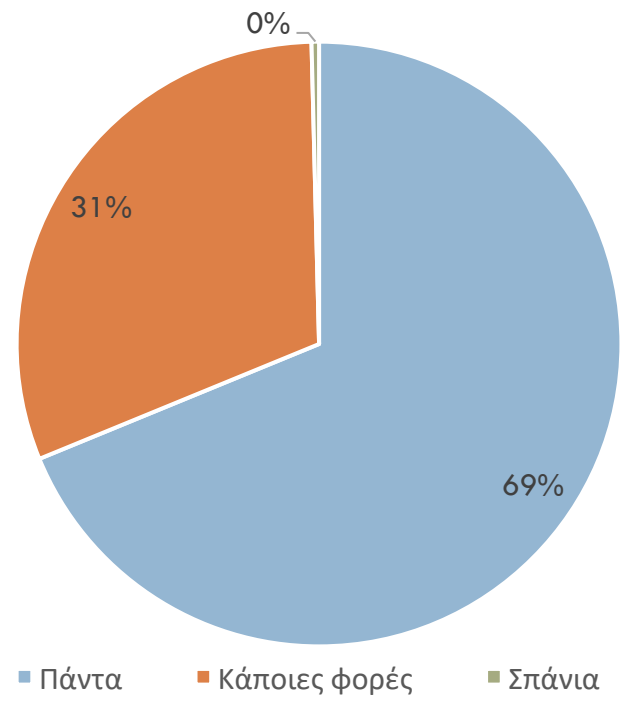
■ Καθόλου ■ Λίγο ■ Αρκετά ■ Πολύ

6 στους 10 πολίτες που επισκέπτονται το φαρμακείο ρωτούν πάντα τον φαρμακοποιό πριν αγοράσουν ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ.

Πολίτες που ρωτούν τον φαρμακοποιό

Φαρμακοποιοί που ερευνούν το ιστορικό του πολίτη

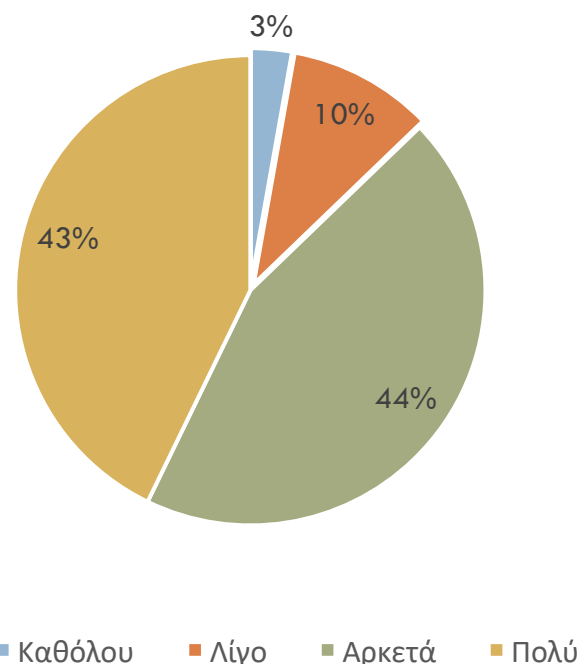
7 στους 10 φαρμακοποιούς δήλωσαν ότι ερευνούν πάντα το ιστορικό του πελάτη τους πριν τους δώσουν κάποιο ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ.

8 στους 10 φαρμακοποιούς θεωρούν ότι η οικονομική κρίση έχει επηρεάσει την ποσότητα και το είδος των ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ που αγοράζουν οι πολίτες

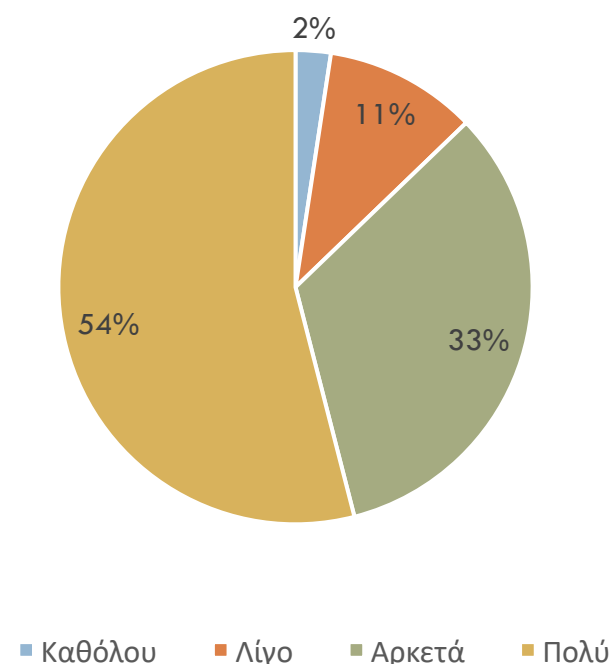
Σχεδόν όλοι οι συμμετέχοντες φαρμακοποιοί στην έρευνα δήλωσαν ότι η τιμή είναι σημαντικός παράγοντας για την αγορά ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ και θα επηρεάσει από αρκετά έως πολύ (87%) τις πωλήσεις τους.

Ενώ 9 στους 10 δήλωσαν ότι και η διαφήμιση είναι σημαντικός παράγοντας για την αγορά ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ και θα επηρεάσει από αρκετά έως πολύ τις πωλήσεις τους.

Η τιμή σαν παράγοντας αγοράς

Η διαφήμιση σαν παράγοντας αγοράς

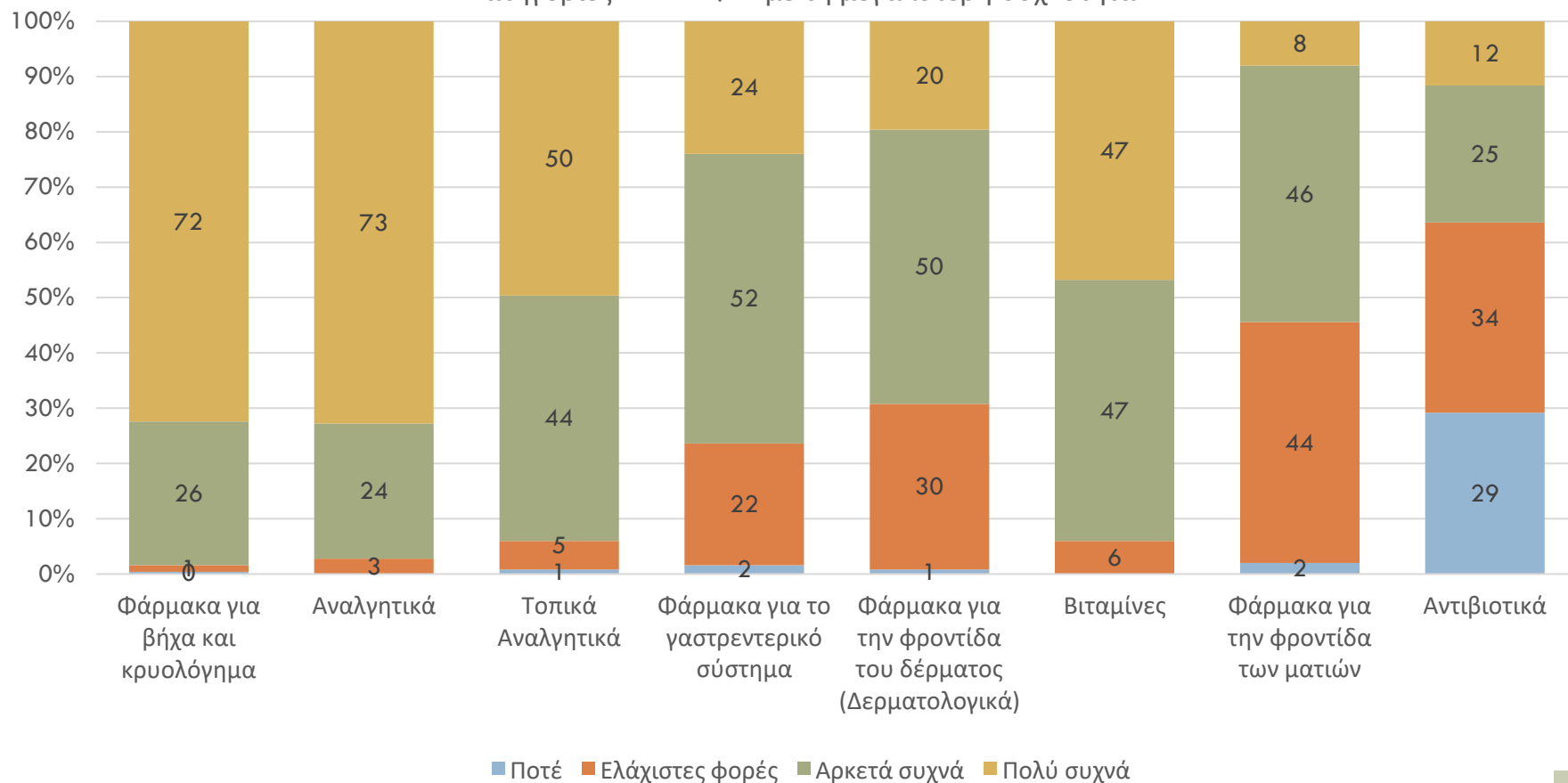

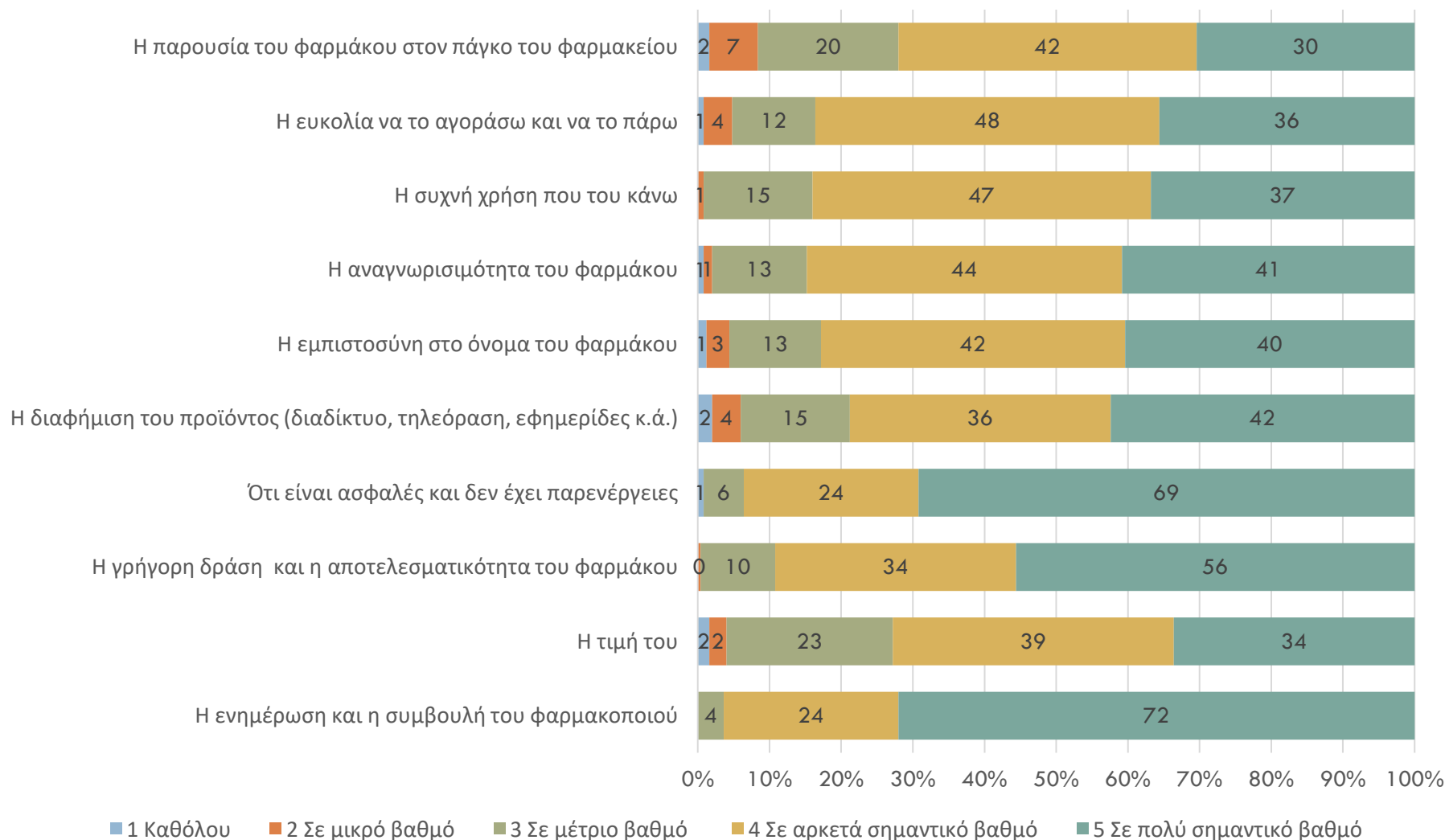
Οι κατηγορίες των ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ. που αγόρασαν πολίτες πιο συχνά το τελευταίο 12μηνο

Πολύ συχνά αγόρασαν αναλγητικά (73%) και σκευάσματα για βήχα και κρυολόγημα (72%). βιταμίνες και τοπικά αναλγητικά ενώ αρκετά συχνά φάρμακα για τη φροντίδα του δέρματος, για το γαστρεντερικό σύστημα και για τη φροντίδα των ματιών και πιο σπάνια αντιβιοτικά.

Κατηγορίες ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ. με τη μεγαλύτερη συχνότητα

Η συμβουλή του φαρμακοποιού (72%) και η ασφάλεια του φαρμάκου (69%) επηρεάζουν τους πολίτες στην αγορά ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ. βαθμό κατά τους φαρμακοποιούς

Στοιχεία της μελέτης: Η αντίληψη των πολιτών για την αυτοθεραπεία - αυτοφροντίδα

1.000 πολίτες

Αντιπροσωπευτικό δείγμα από όλη την επικράτεια και από τις 13 περιφέρειες της χώρας

Ερωτηματολόγιο με 33 ερωτήσεις

Χωρισμένο σε 3 ενότητες: i) Αυτοθεραπεία, ii) Χρήση ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ., iii) Φαρμακοποιός-Φαρμακείο
διάρκεια ~8-10 λεπτών

Τηλεφωνικές συνεντεύξεις με χρήση CATI (Computer Assisted Telephone Interviews)

Ιανουάριος – Μάρτιος 2017

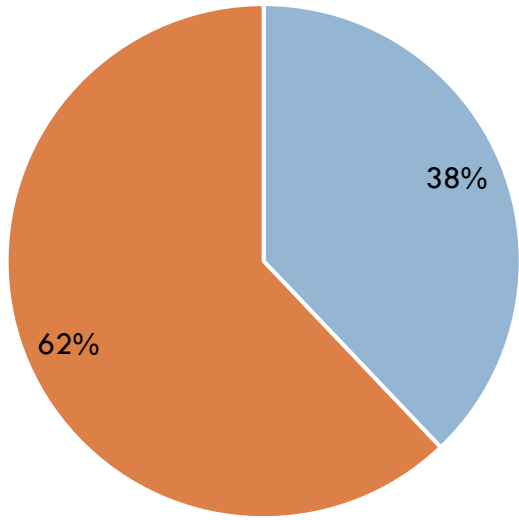

Το 46,5 των ερωτηθέντων ήταν άντρες και το 53,5% γυναίκες

ΕΝΟΤΗΤΑ: ΑΥΤΟΘΕΡΑΠΕΙΑ

6 στους 10 πολίτες δεν γνώριζαν τι σήμαινε ο όρος αυτοθεραπεία

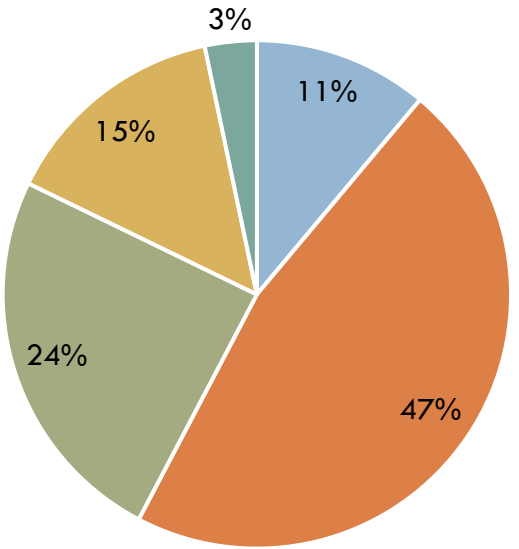
Γνωρίζετε τον όρο αυτοθεραπεία

■ ΝΑΙ ■ ΟΧΙ

Μετά από την επεξήγηση του όρου αυτοθεραπεία στους πολίτες

Ενέργειες αυτοθεραπείας μέσα σε ένα χρόνο

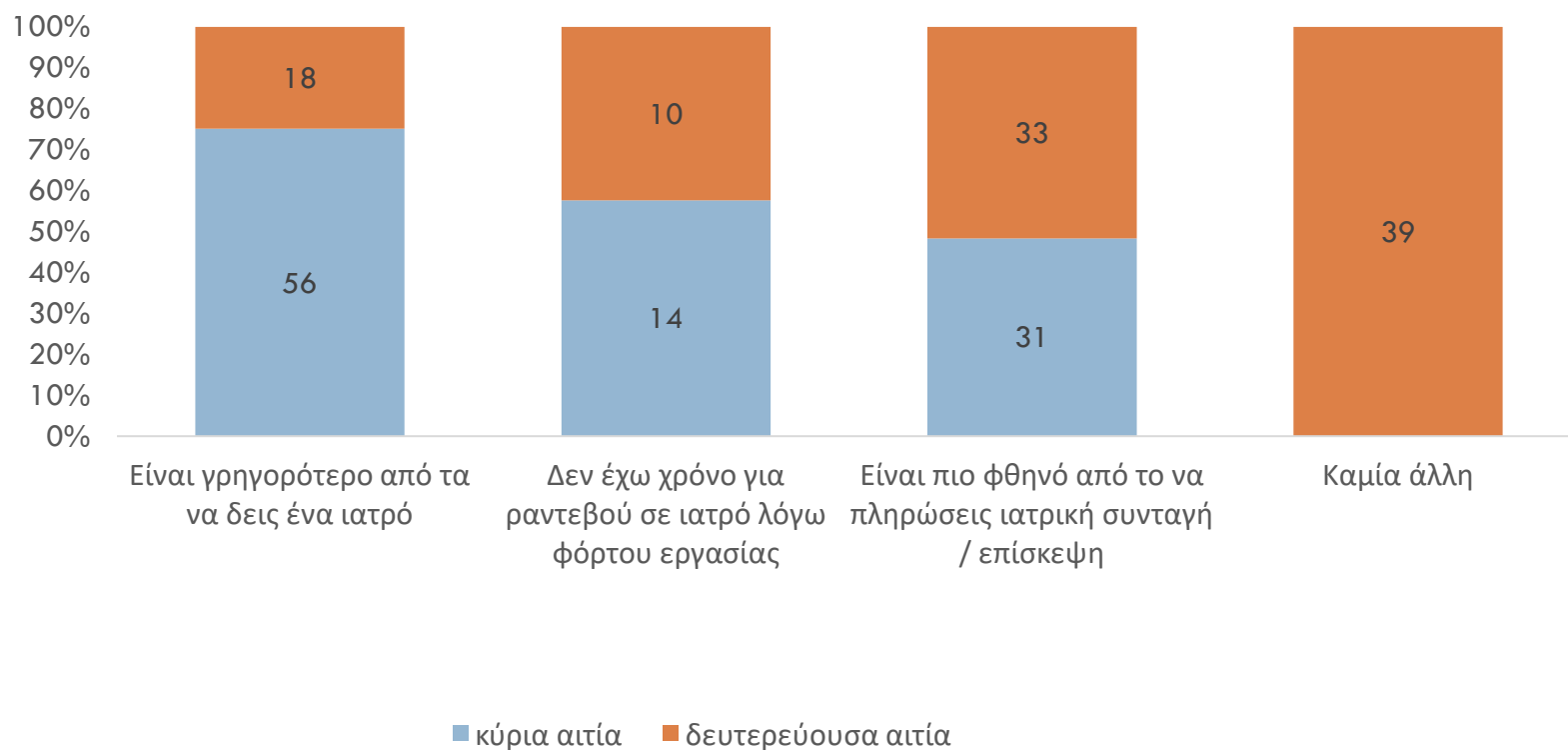

■ Ποτέ
 ■ Ελάχιστες φορές
 ■ Αρκετά συχνά
 ■ Πολύ συχνά
 ■ Πάντα όταν αντιμετωπίζω πρόβλημα

Πάνω από τους μισούς πολίτες (56%) πιστεύουν ότι η αυτοθεραπεία είναι πιο άμεση ενέργεια σε σύγκριση με την επίσκεψη σε ένα ιατρό

Είναι πιο φθηνή ενέργεια από την επίσκεψη σε ένα ιατρό (31%) και εξοικονομεί χρόνο λόγω φόρτου εργασίας των πολιτών (14%)

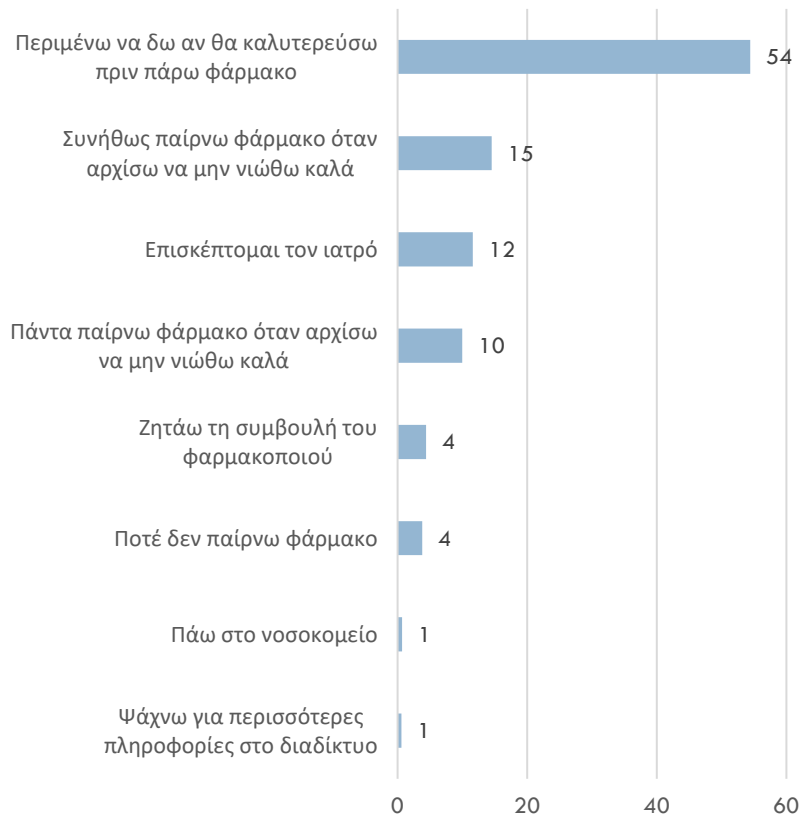
Πλεονεκτήματα αυτοθεραπείας

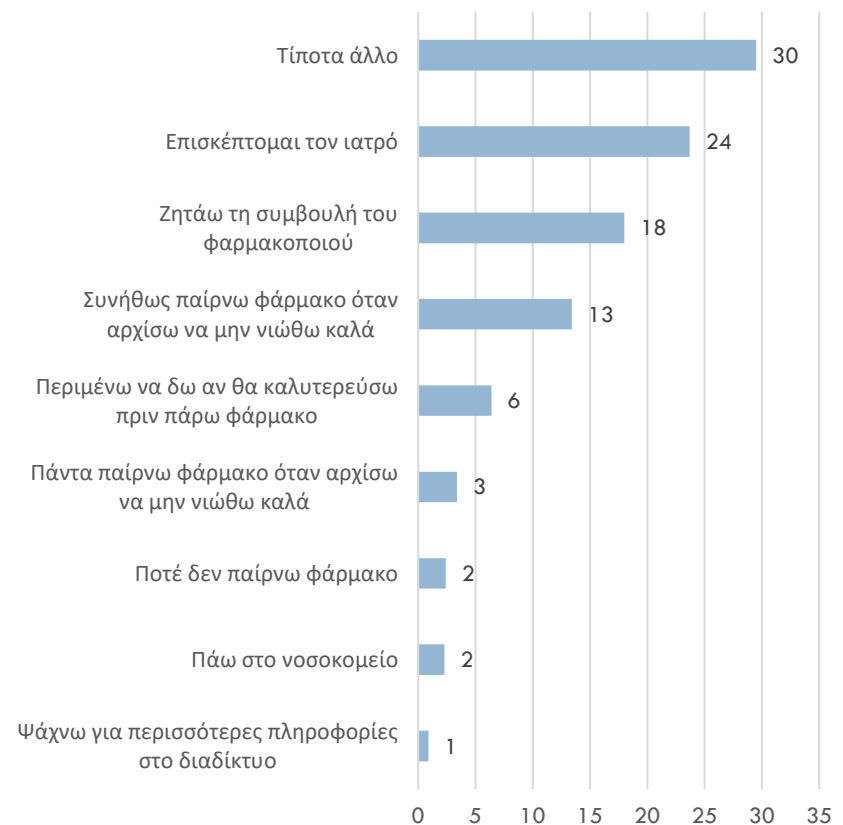
Πάνω από 1 στους 2 πολίτες σε περίπτωση αδιαθεσίας περιμένουν να δουν αν θα νιώσουν καλύτερα

Μόλις το 15% παίρνει φάρμακο όταν αρχίσει να μην νιώθει καλά και το 12% επισκέπτεται ιατρό

Κύρια επιλογή %

Δευτερεύουσα επιλογή %

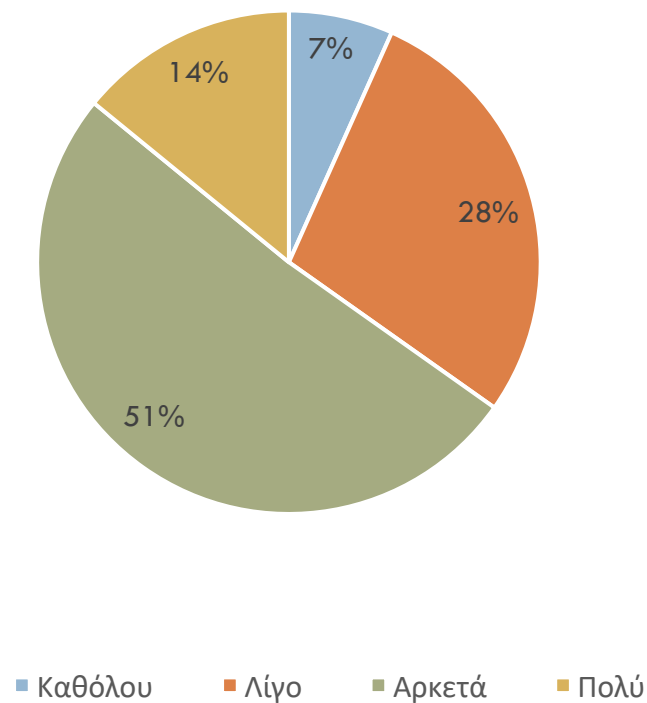

Σαν δευτερεύουσα ενέργεια 1 στους 3 δεν κάνει κάποια άλλη ενέργεια, το 24% επισκέπτεται τον ιατρό και το 18% ζητάει την συμβουλή του φαρμακοποιού.

Σχεδόν 8 στους 10 πολίτες πιστεύει ότι μπορεί να αντιμετωπίσει από μόνος του αρκετά και πολύ αποτελεσματικά ήπια προβλήματα υγείας

Μόνο ένα 7% απάντησε ότι δεν μπορεί να τα αντιμετωπίσει καθόλου αποτελεσματικά από μόνος του και θα χρειαστεί συμβουλή ιατρού ή φαρμακοποιού

Αντιμετώπιση ήπιων προβλημάτων από τον πολίτη

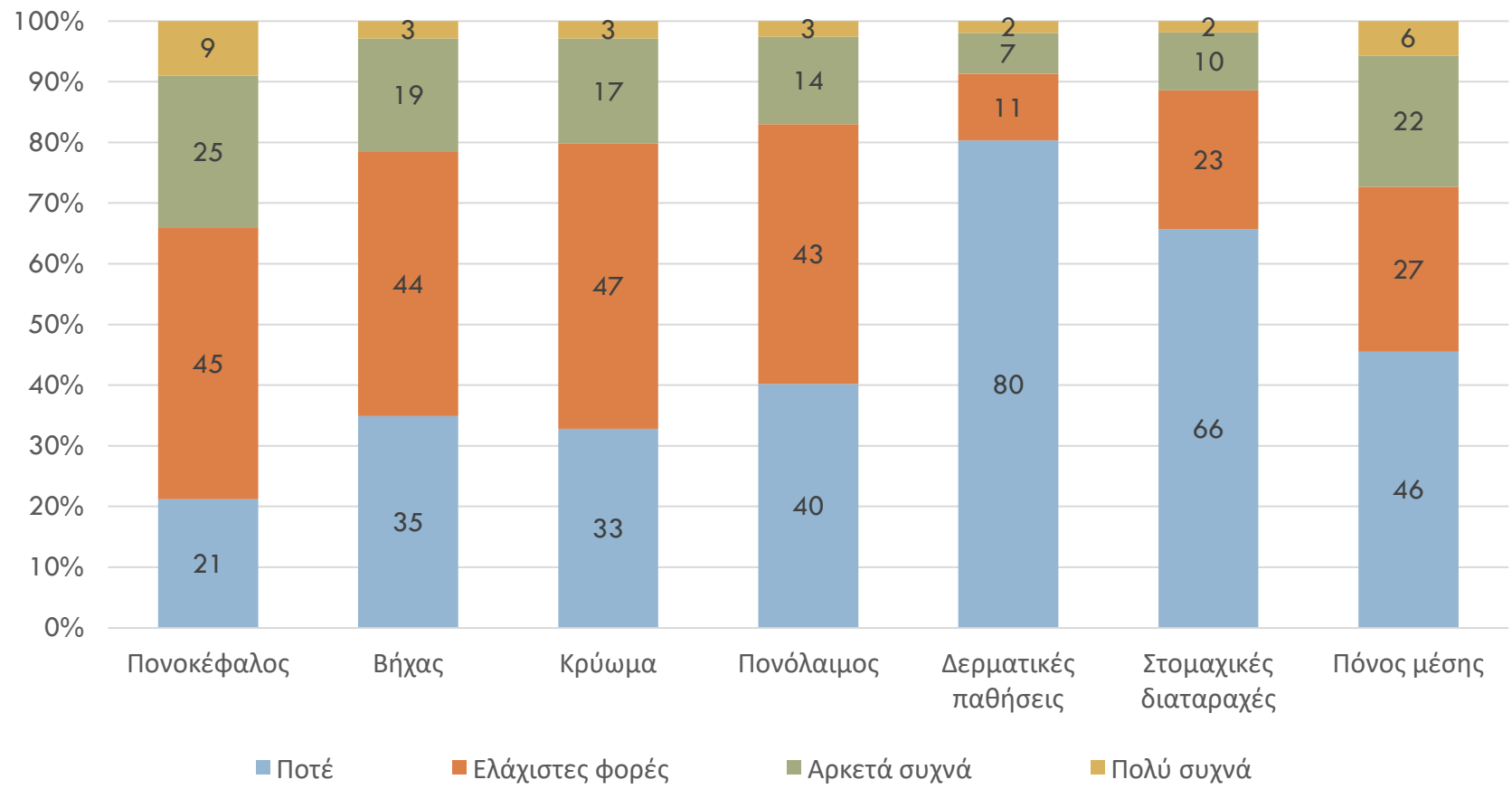

Τα συμπτώματα που αντιμετώπισαν αρκετά και πολύ συχνά οι πολίτες τους τελευταίους 12 μήνες...

Ο πονοκέφαλος (34%), ο πόνος της μέσης (28%) και ο βήχας (22%) κρύωμα (20%) και πονόλαιμος (17%). Πιο σπάνια αντιμετώπισαν δερματικές και στομαχικές παθήσεις.

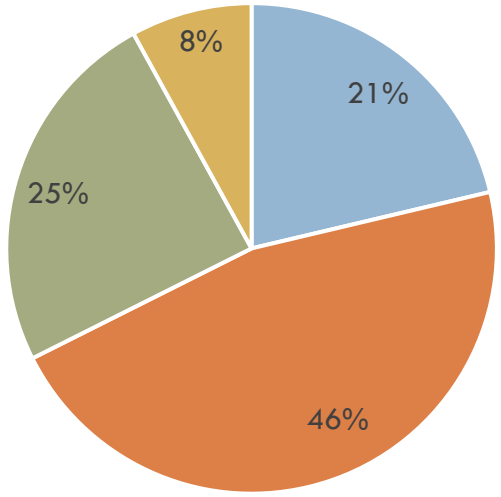
Συμπτώματα που αντιμετώπισαν οι πολίτες τους 12 μήνες

7 στους 10 πολίτες αντιμετώπισαν από μόνοι τους τα προβλήματα υγείας τους τελευταίους 12 μήνες

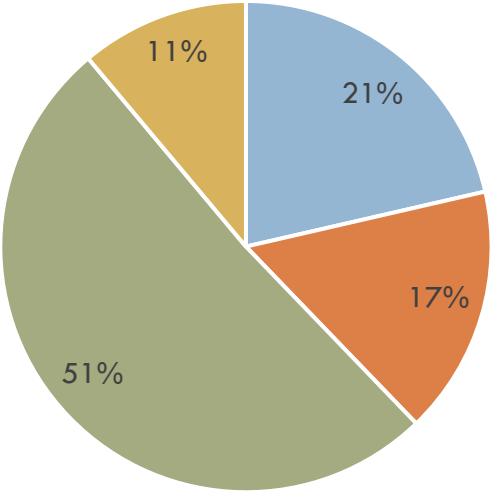
Το 21% τα αντιμετώπισε με τη βοήθεια του ιατρού ενώ το 17% τα αντιμετώπισε με τη βοήθεια του φαρμακοποιού

Αντιμέτωπιση ήπιων συμπτωμάτων από μόνοι τους

■ Πάντα ■ Κάποιες φορές ■ Σπάνια ■ Ποτέ

Πως αντιμετωπίζουν τα συμπτώματα

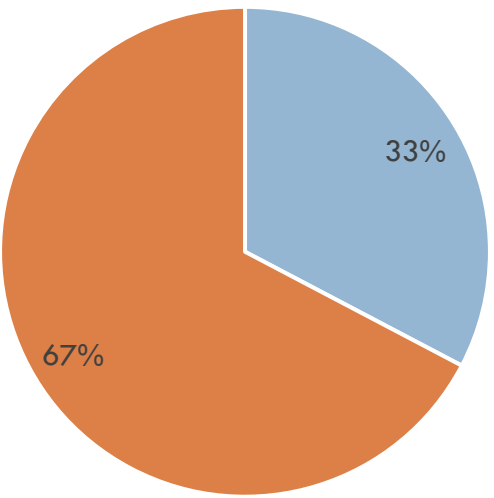

■ Με τη βοήθεια ιατρού
 ■ Με τη βοήθεια φαρμακοποιού
 ■ Μόνος/μόνη μου
 ■ Όλα τα παραπάνω

ΕΝΟΤΗΤΑ: ΧΡΗΣΗ ΤΩΝ ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ.

Σχεδόν οι 7 στους 10 πολίτες δεν γνώριζαν τι σήμαινε ο όρος ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ.

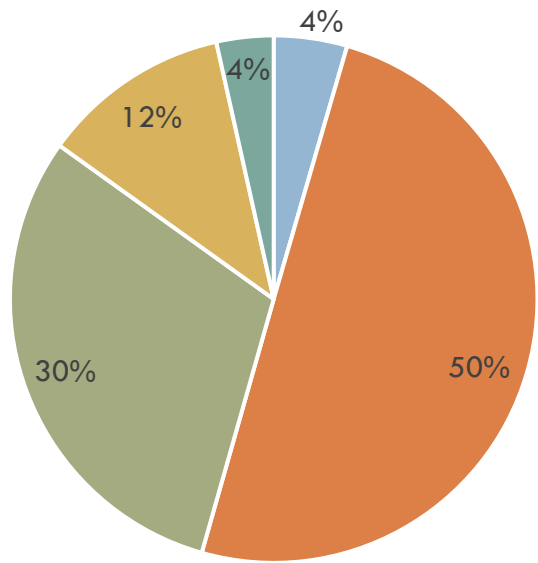
Γνωρίζετε τον όρο ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ.

■ ΝΑΙ ■ ΟΧΙ

Μετά από την επεξήγηση του όρου ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ. στους πολίτες

Πόσο συχνά αγοράζουν ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ.

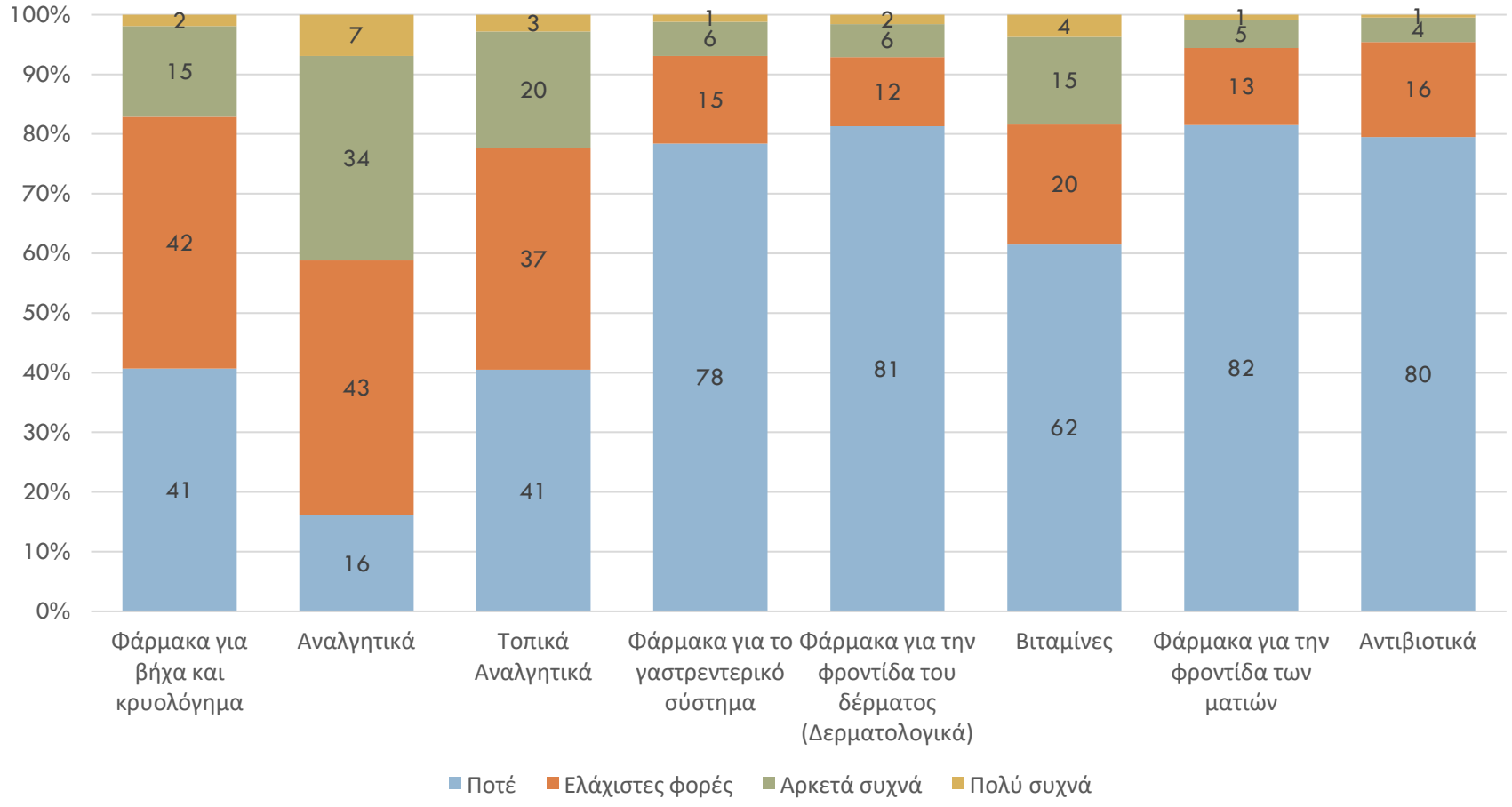

■ Ποτέ
 ■ Ελάχιστες φορές
 ■ Αρκετά συχνά
 ■ Πολύ συχνά
 ■ Πάντα όταν αντιμετωπίζω πρόβλημα

Ποιες κατηγορίες ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ. αγόρασαν οι πολίτες με μεγαλύτερη συχνότητα τους τελευταίους 12 μήνες

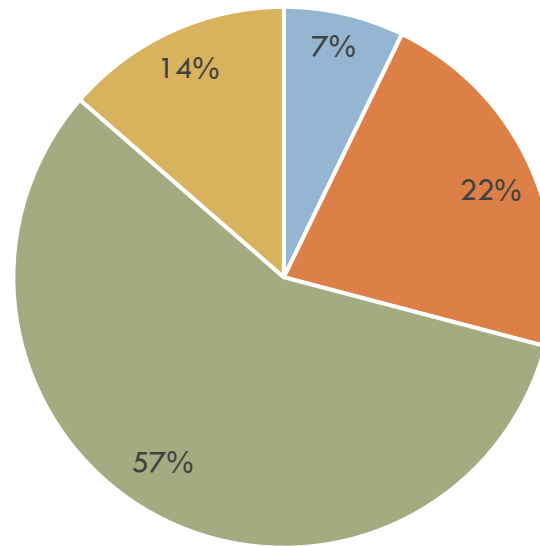
Τα αναλγητικά, τα τοπικά αναλγητικά, οι βιταμίνες και τα φάρμακα για βήχα και κρυολόγημα αγόρασαν οι πολίτες τους τελευταίους 12 μήνες. Πιο σπάνια έως καθόλου αγόρασαν φάρμακα για το γαστρεντερικό, για δερματικές παθήσεις, για τη φροντίδα των ματιών και αντιβιοτικά.

Κατηγορίες ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ που αγόρασαν οι πολίτες

Σχεδόν 7 στους 10 πολίτες δείχνει εμπιστοσύνη (αρκετά έως πολύ) στα ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ. ενώ σχεδόν 1 στους 3 δηλώνει ότι δεν τα εμπιστεύεται (λίγο έως καθόλου)

Εμπιστοσύνη πολιτών στα ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ.

■ Καθόλου

■ Λίγο

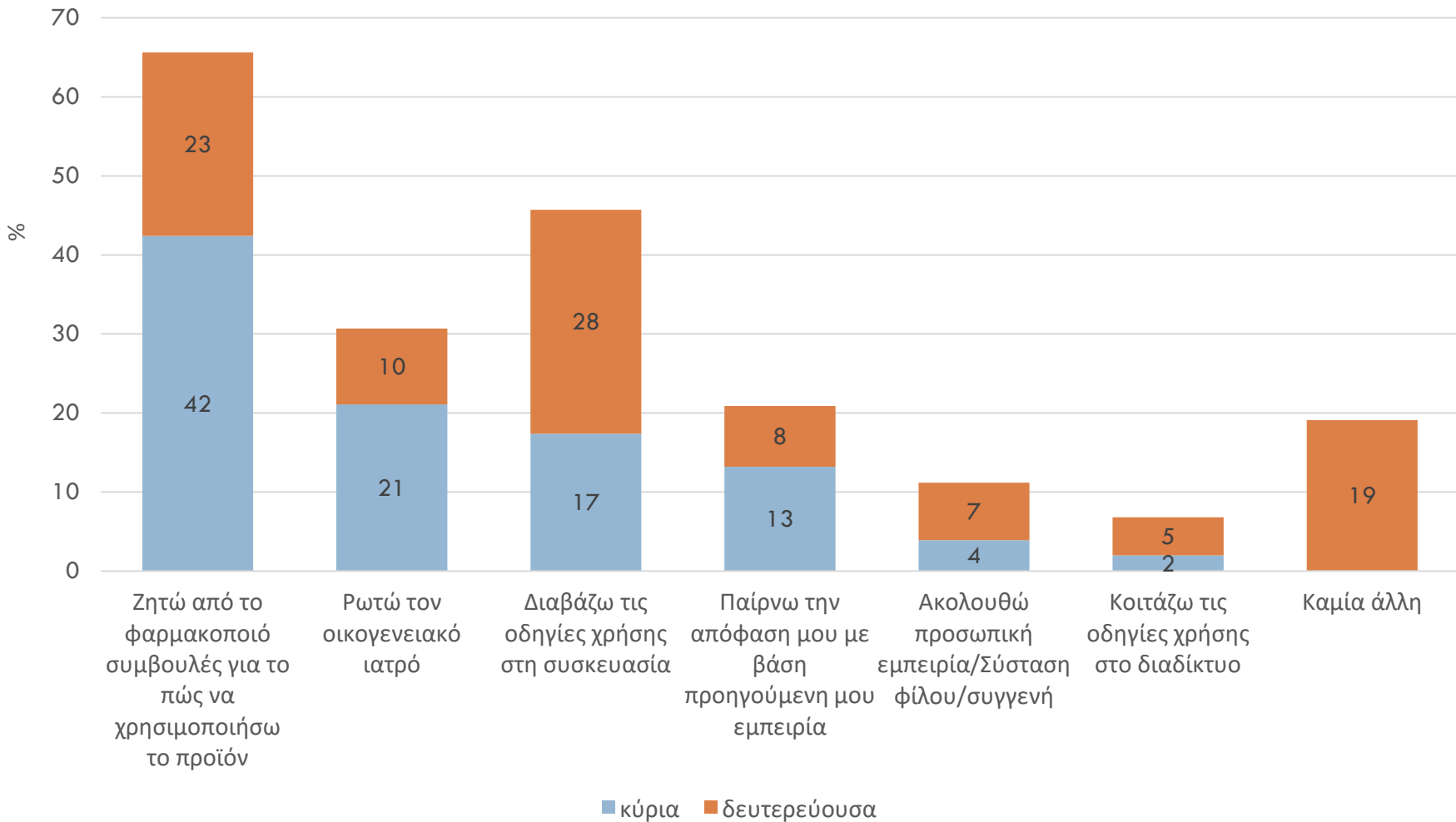
■ Αρκετά

■ Πολύ

Από το ποσοστό των πολιτών που τα εμπιστεύεται το 74% είναι πολύ και αρκετά ενημερωμένο για τα ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ. ενώ μόνο ένα 5% δηλώνει καθόλου ενημερωμένο.

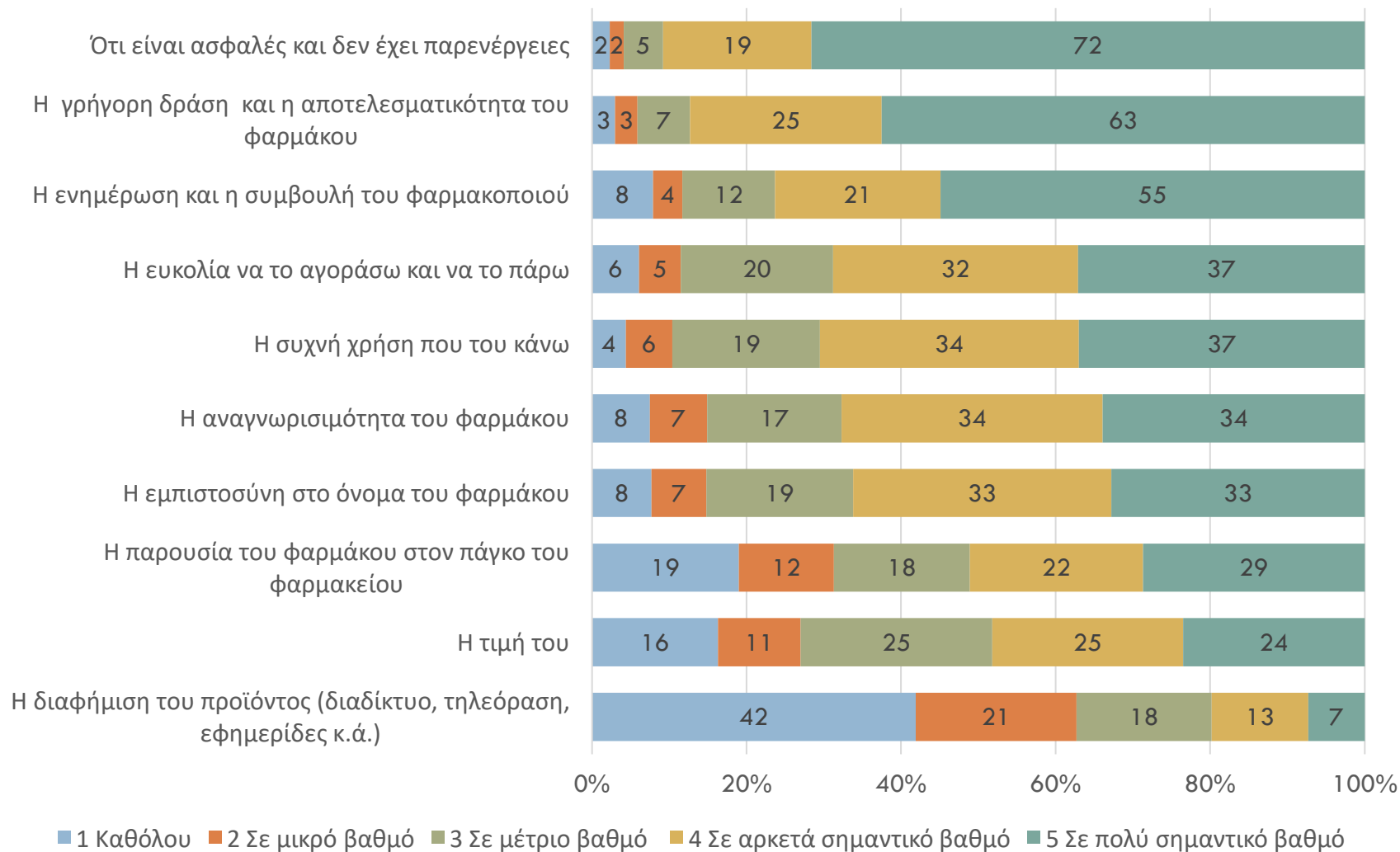
Κύρια πηγή ενημέρωσης των πολιτών οι συμβουλές του φαρμακοποιού (42%) και του ιατρού (21%)

Ενημέρωση πολιτών για ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ.

Η ασφάλεια του φαρμάκου (71,6%), η γρήγορη δράση και η αποτελεσματικότητά του (62,5%) και η συμβουλή του φαρμακοποιού (54,9%)

Παράγοντες που επηρεάζουν την αγορά ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ.

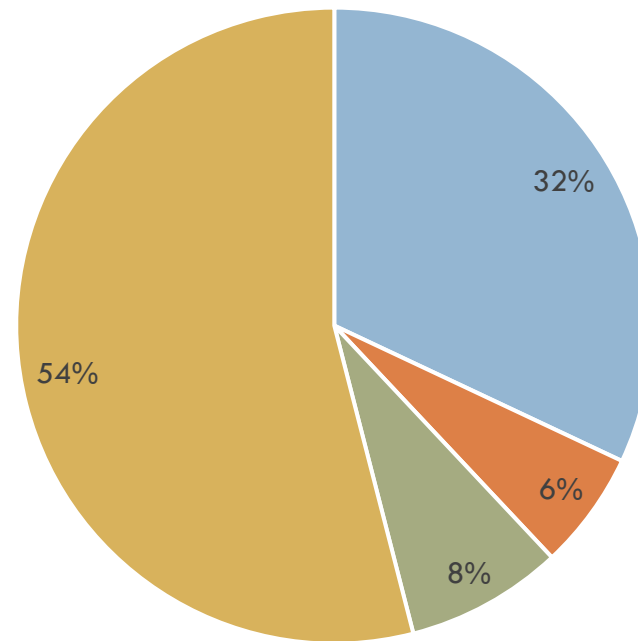

Το προωθητικό υλικό στο φαρμακείο επηρεάζει πάνω από 5 στους 10 πολίτες στην αγορά ενός ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ.

Ακολουθεί η τηλεοπτική διαφήμιση με 32%, ενώ πιο σπάνια η ενημέρωση γίνεται από ψηφιακή και έντυπη διαφήμιση.

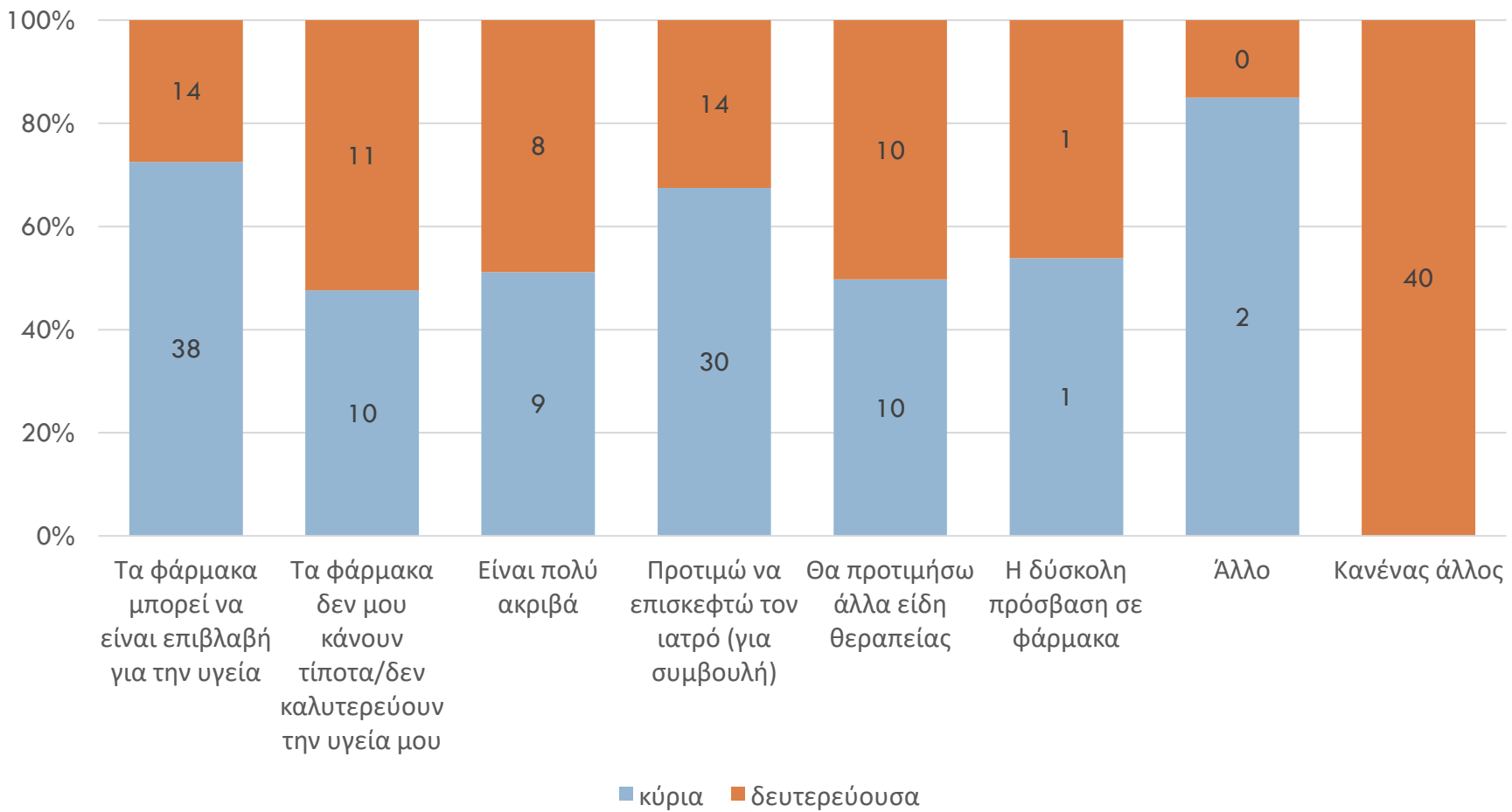
Μέσο πληροφόρησης για την αγορά ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ.

- Τηλεοπτική διαφήμιση
- Έντυπη διαφήμιση
- Ψηφιακή πληροφόρηση
- Προωθητικό υλικό στο φαρμακείο (Βιτρίνα, μήνυμα στο stand, φυλλάδιο)

Ο κυριότερος λόγος για την ΜΗ αγορά ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ. είναι ότι τα φάρμακα είναι επιβλαβή για την υγεία

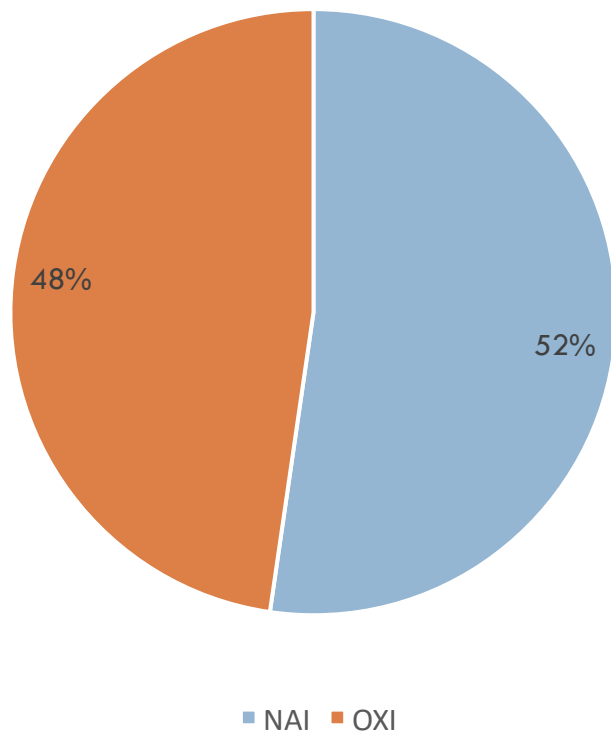
Λόγος που δεν θα αγοράζε ο πολίτης ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ.

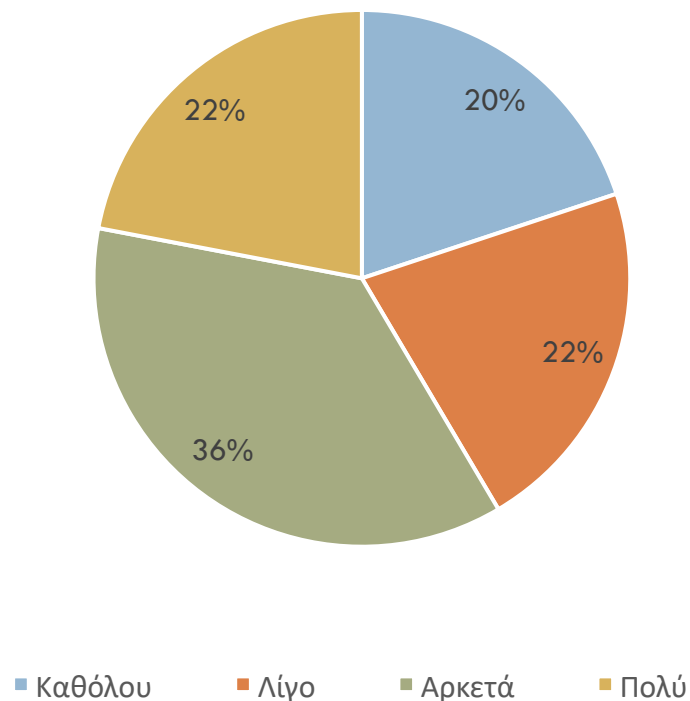
1 στους 2 πολίτες δήλωσε ότι η οικονομική κρίση επηρέασε την ποσότητα και το είδος των ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ. που αγοράζει

6 στους 10 θεωρούν ότι η τιμή επηρεάζει αρκετά έως πολύ και αποτελεί σημαντικό παράγοντα για την αγορά ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ.

Πόσο επηρέασε η οικονομική κρίση

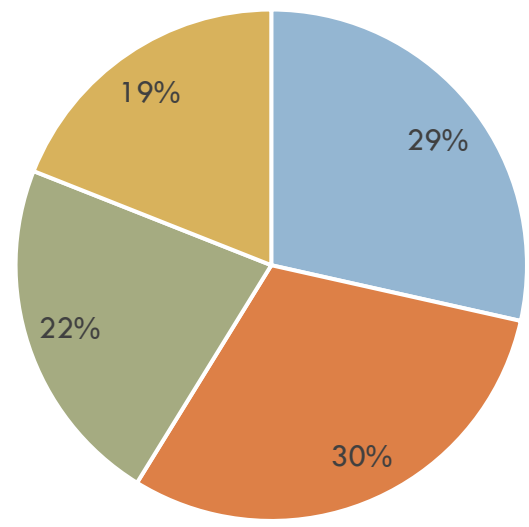
Πόσο επηρεάζει η τιμή

ΕΝΟΤΗΤΑ: ΦΑΡΜΑΚΟΠΟΙΟΣ-ΦΑΡΜΑΚΕΙΟ

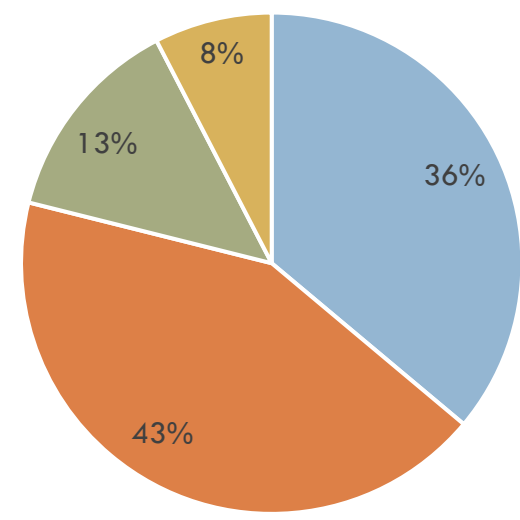
Περίπου 6 στους 10 πολίτες συμβουλευόμαστε πάντα ή έστω κάποιες φορές τον ιατρό ενώ σχεδόν 8 στους 10 συμβουλευόμαστε τον φαρμακοποιό πάντα ή έστω κάποιες φορές

Συμβουλή ιατρού

■ Πάντα ■ Κάποιες φορές ■ Σπάνια ■ Ποτέ

Συμβουλή φαρμακοποιού

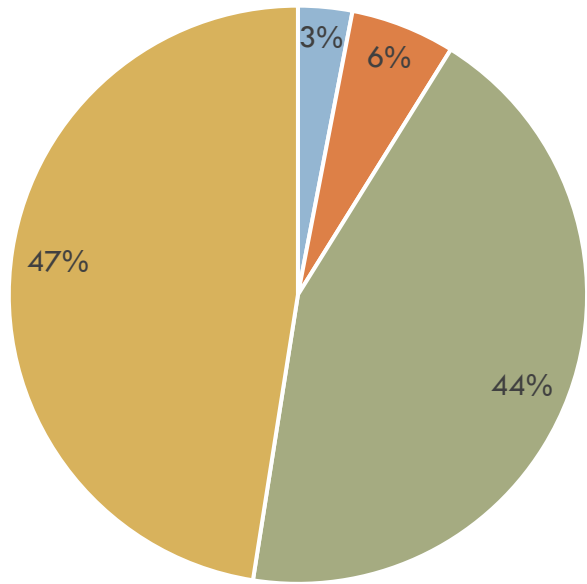

■ Πάντα ■ Κάποιες φορές ■ Σπάνια ■ Ποτέ

9 στους 10 πολίτες δηλώνουν αρκετά και πολύ ικανοποιημένοι από τις συμβουλές που τους παρέχει ο φαρμακοποιός σχετικά με την αγορά ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ.

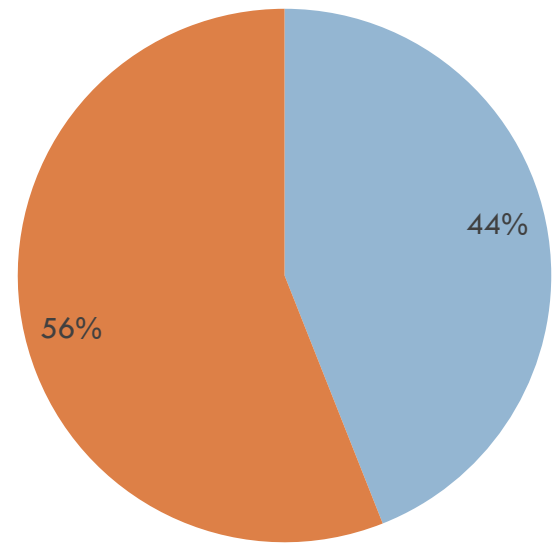
Δηλώνουν ότι έχουν αλλάξει γνώμη για την αγορά ενός σκευάσματος ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ. σε ποσοστό 56% μετά τη συμβουλή του φαρμακοποιού τους.

Ικανοποίηση απο τις συμβουλές του φαρμακοποιού

■ Καθόλου   ■ Λίγο   ■ Αρκετά   ■ Πολύ

Αλλαγή γνώμης για ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ

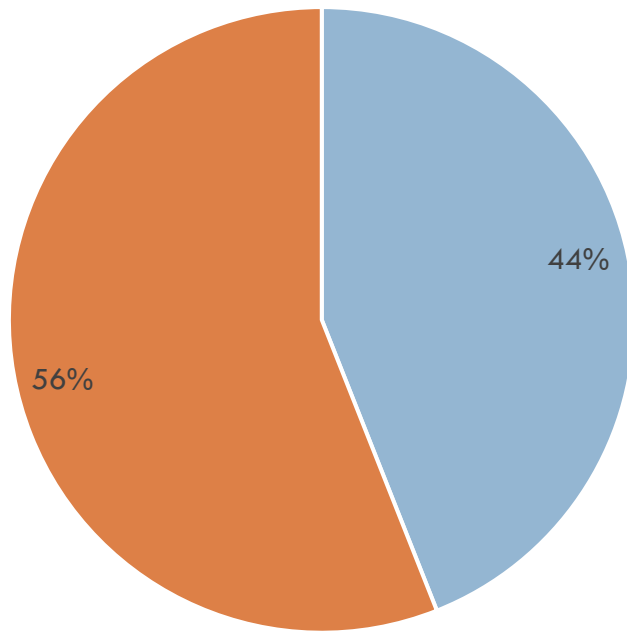

■ ΝΑΙ   ■ ΟΧΙ

Το 56% των πολιτών δήλωσε ότι οι φαρμακοποιοί ζητούν το ιατρικό ιστορικό των πολιτών ενώ οι 8 στους 10 πολίτες είναι πρόθυμοι να το δώσουν στον φαρμακοποιό τους αν τους ζητηθεί.

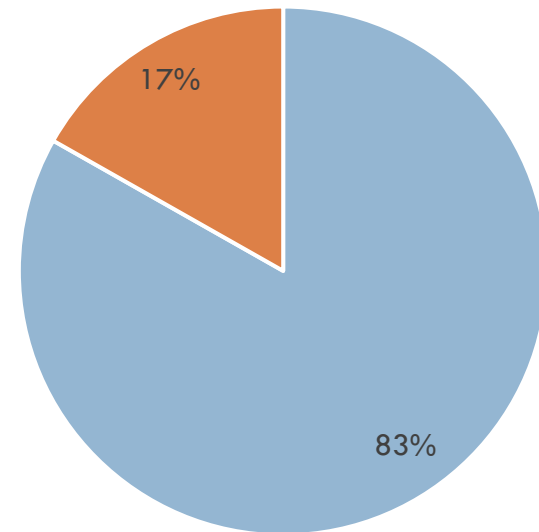

Οι φαρμακοποιοί που ζητούν ιατρικό ιστορικό

■ NAI ■ OXI

Πολίτες πρόθυμοι να δώσουν ιατρικό ιστορικό

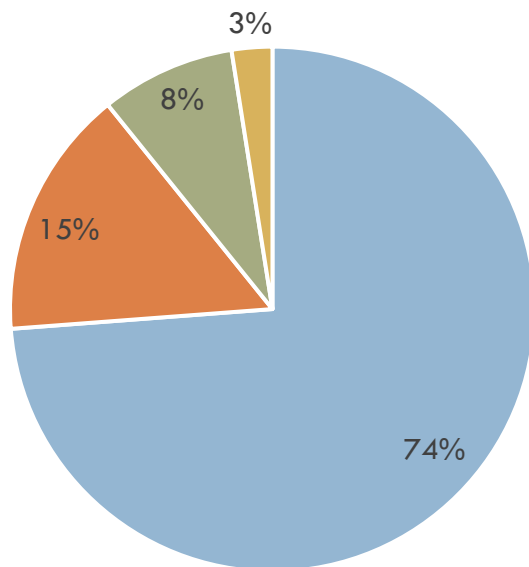

■ NAI ■ OXI

Οι πολίτες δείχνουν να ΜΗΝ εμπιστεύονται το διαδίκτυο, τα blogs και τις διαφημίσεις ως πηγή ενημέρωσης στην αγορά των ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ

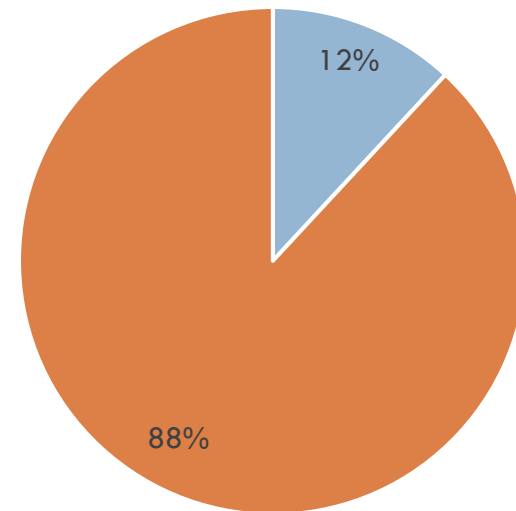
Πάνω από 7 στους 10 δήλωσαν ότι δεν τα εμπιστεύονται καθόλου ενώ σχεδόν 9 στους 10 απάντησαν ότι δεν θα αγόραζαν ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ. από το διαδίκτυο.

Εμπιστοσύνη σε
διαδίκτυο,blogs,διαφημίσεις

■ Καθόλου ■ Λίγο ■ Αρκετά ■ Πολύ

Αγορά ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ απο το διαδίκτυο

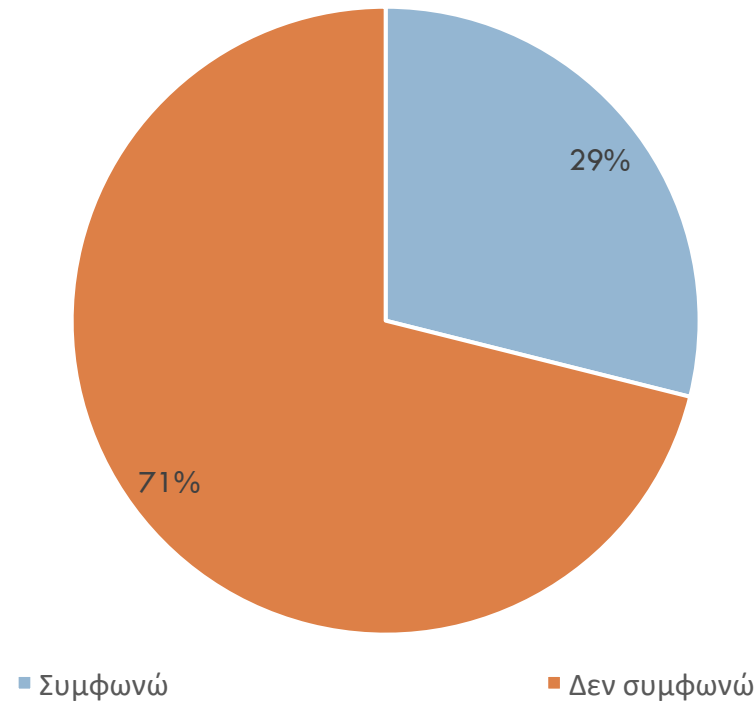
■ ΝΑΙ ■ ΟΧΙ

Αρνητικοί οι 7 στους 10 πολίτες στο ενδεχόμενο πώλησης ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ. από τα σουπερμάρκετ

Σχεδόν όλοι οι πολίτες (95%) δηλώσαν ότι τους εξυπηρετούν τα ωράρια λειτουργίας των φαρμακείων και

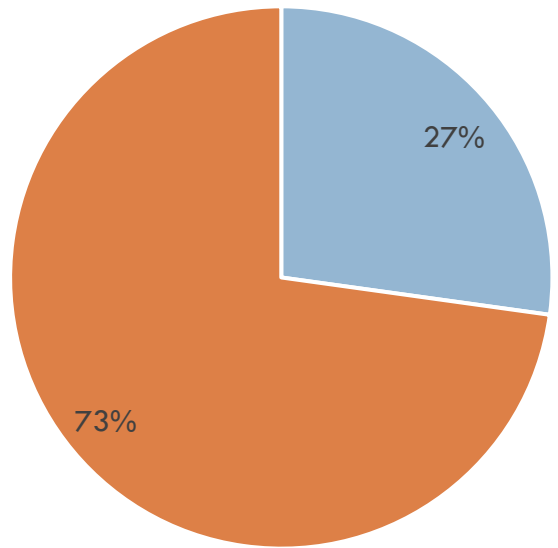
Ενδεχόμενο πώλησης των ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ από τα σουπερ-μάρκετ

Πάνω από 7 στους 10 πολίτες δηλώνουν ότι δεν θα επέλεγαν από μόνοι τους ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ. χωρίς τη συμβουλή του φαρμακοποιού

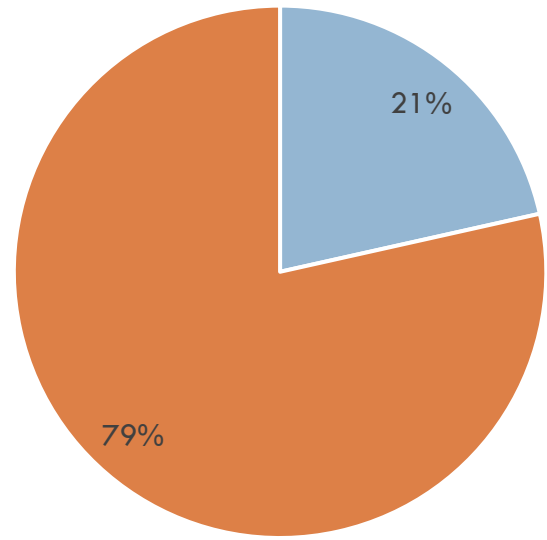
8 στους 10 θα προτιμούσαν τα ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ. να είναι τοποθετημένα στα πίσω ράφια και να δίνει ο φαρμακοποιός παρά να τα παίρνουν από μόνοι τους.

Επιλογή ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ. απο τους πολίτες

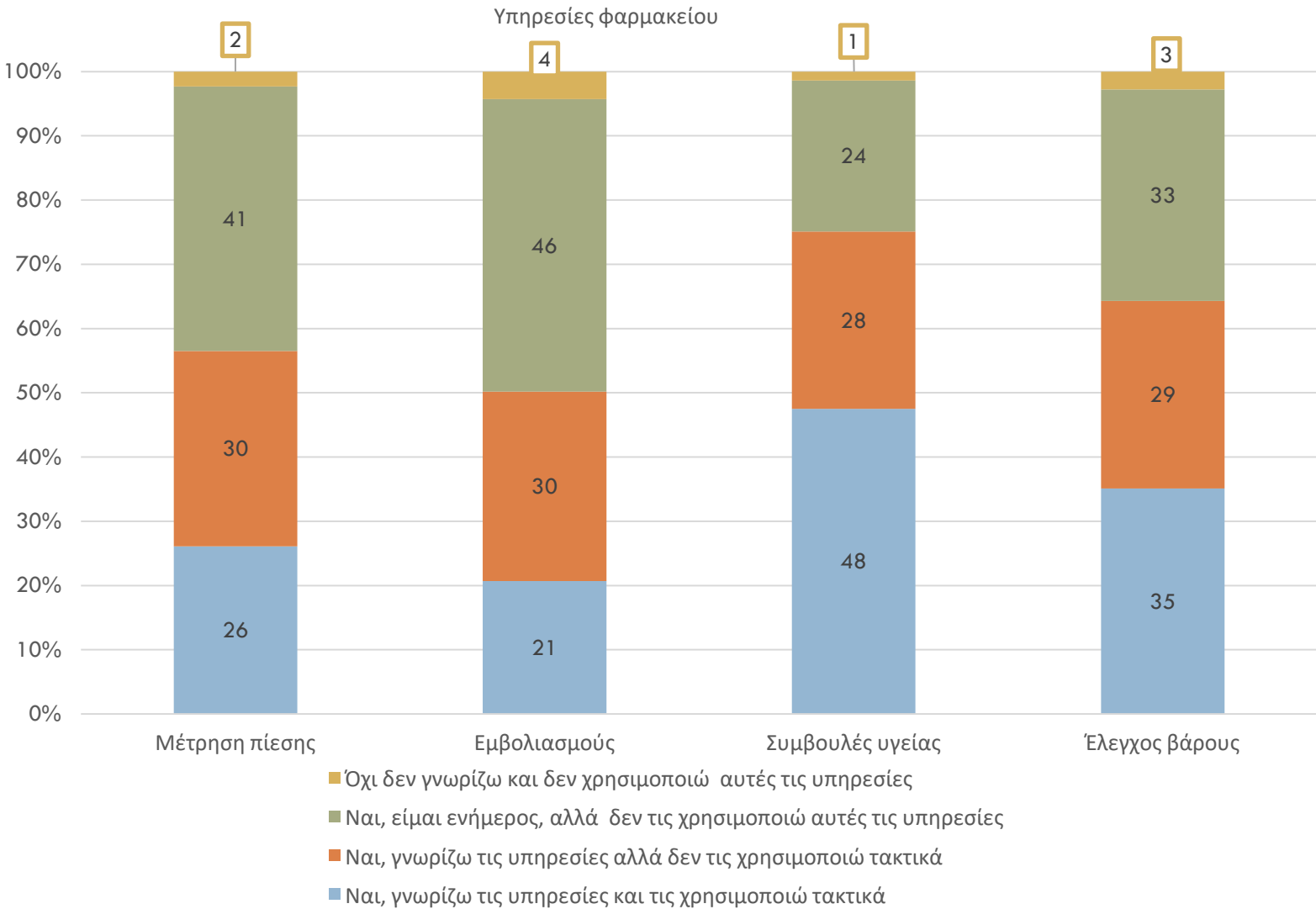
■ ΝΑΙ   ■ ΟΧΙ

Τα ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ. να είναι τοποθετημένα

■ Στα μπροστά ράφια (να τα παίρνω μόνος μου)
 ■ Στα πίσω ράφια (να τα δίνει ο φαρμακοποιός)

Συμβουλές υγείας και έλεγχος βάρους οι πιο συχνές υπηρεσίες φαρμακείου που κάνουν χρήση οι πολίτες

- Η στροφή στην αυτοφροντίδα και στην αυτοθεραπεία έχει θετικά αποτελέσματα για τους ασθενείς, τις φαρμακευτικές εταιρείες το σύστημα υγείας και τους φαρμακοποιούς.
- Οι ασθενείς είναι περισσότερο ενημερωμένοι για τα διαθέσιμα ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ., αναγνωρίζουν τα συμπτώματα ήπιων ασθενειών και επιλέγουν τα κατάλληλα φάρμακα για να αντιμετωπίσουν καθημερινά προβλήματα υγείας (με τη συμβουλή και καθοδήγηση του φαρμακοποιού).
- Για τους φαρμακοποιούς έχει θετικό αντίκτυπο στην ενδυνάμωση του επιστημονικού τους ρόλου, μέσω της παροχής συμβουλών στους ασθενείς για τη θεραπεία ήπιων ασθενειών, αλλά και αύξηση των πωλήσεων τους.
- Το σύστημα υγείας και τα ασφαλιστικά ταμεία εξοικονομούν χρήματα και πόρους από τη χρήση των ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ., αφού μειώνονται οι δαπάνες για επισκέψεις σε γιατρούς και συνταγογραφούμενα φάρμακα.
- Για τις φαρμακευτικές εταιρείες αποτελεί ένα πεδίο επιχειρηματικότητας και επένδυσης.

Χρειάζεται ένας συνδυασμός ενεργειών και πρωτοβουλιών από τους πολίτες, τους φαρμακοποιούς και το κράτος για την ορθή ανάπτυξη και προώθηση της αυτοθεραπείας και της αυτοφροντίδας.

- Ενημέρωση και εκπαίδευση των πολιτών, σχετικά με την αυτοθεραπεία και την αυτοφροντίδα. Οι πολίτες σήμερα δεν γνωρίζουν πλήρως τις δυνατότητες που προσφέρει η αυτοθεραπεία και η αυτοφροντίδα. Σε αυτό σημαντική είναι ή συμβολή και η ενημέρωση που έχουν από τους επαγγελματίες υγείας.
- Εξειδίκευση και εκπαίδευση των επαγγελματιών υγείας από τον Ε.Ο.Φ., το Υπουργείο, τις φαρμακευτικές εταιρίες μέσω σεμιναρίων (ιατρών, νοσηλευτών και φαρμακοποιών) σχετικά με τα ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ. ώστε να ενισχύσουν τον ρόλο τους και να συμβουλεύσουν τους πολίτες για την καταλληλότητα των φαρμάκων.
- Προσωπική σχέση ευθύνης και εμπιστοσύνης που δημιουργεί ο φαρμακοποιός σαν επαγγελματίας με τον πολίτη ώστε να ενημερώνει, να τον συμβουλεύει αλλά και να τον προστατεύει. Έχει το ρόλο του συμβούλου καθώς είναι ο πρώτος με τον οποίο έρχεται σε επαφή ο πολίτης-ασθενής.
- Από την πλευρά της πολιτείας η (ενδεχομένη) διεύρυνση της λίστας των ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ., θα είχε πλεονεκτήματα, για την κοινωνική ασφάλιση, τους ασθενείς, τις φαρμακευτικές επιχειρήσεις και την οικονομία της χώρας. Η αύξηση της ιδιωτικής δαπάνης για φάρμακα αντισταθμίζεται από τις μειωμένες επισκέψεις και ραντεβού στους ιατρούς.

Ευχαριστούμε πολύ για την
προσοχή σας

www.iobe.gr